

A Synthetic Review of Correlates of Internet Addiction in Adolescents

Omid Ghasemi¹ | Fariborz Dortaj² | Ali Delavar³ | Golpar Mehrabi³

1. Ph.D. Candidate, Department of Psychology, Faculty of Humanities, Islamic Azad University, Qom Branch, Qom, Iran. Email: omid.ghasemi.psy@gmail.com
2. Corresponding Author, Professor, Department of Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran. Email: dortaj@atu.ac.ir
3. Professor, Department of Measurement and Evaluation, Faculty of Psychology and Educational Sciences (Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran. Email: delavar@atu.ac.ir
4. Ph.D. in Higher Education Management, Allameh Tabataba'i University, Tehran Iran. E-mail: mehrabi@atu.ac.ir

Article Info	ABSTRACT
Article type: Research Article	Objective: The aim of the present study is to synthesize the correlates of Internet addiction among adolescents.
Article history: Received: 24 June 2025 Received in revised form: 8 September 2025 Accepted: 20 October 2025 Published online: 31 July 2026	Method: This study employed an applied, qualitative research design utilizing a synthesis study approach with a meta-synthesis technique. A total of 250 articles were initially identified. Following the application of inclusion and exclusion criteria, 53 articles were selected for the final analysis.
Keywords: Research Synthesis, Internet Addiction, Adolescents, Internet.	Findings: The extracted data were analyzed and evaluated through the identification of categories, concepts, and codes. Based on the findings derived from experimental and component analyses, five categories of correlates were found to be associated with Internet addiction in the context of domestic studies: (1) cognitive factors and mental processing (including information processing and attention, decision-making and self-regulation, and attitude formation); (2) emotional factors and emotion regulation (including emotion regulation, anxiety and depression, and mental health and resilience); (3) social and interpersonal factors (including social interactions, family and support conflicts, social and cultural pressures, and parenting styles and parental roles); (4) behavioral and lifestyle factors (including risky behaviors, media and technology dependence, and time management and academic performance); and (5) quality of life and physical health (including sleep quality, general health, and physical motivation). The Cohen's kappa coefficient was calculated as 0.85, which exceeds the acceptable threshold of 0.60. This indicates that the hypothesis of independence among the obtained codes is rejected, thereby confirming the reliability of the coding process.
	Conclusion: Internet addiction is the product of the interaction among various components at the individual, social, cultural, and familial levels. Consequently, effective intervention in this domain necessitates a comprehensive approach that takes into account the interplay of these multiple dimensions.

Cite this article: Ghasemi, O.; Dortaj, D.; Delavar, A. & Mehrabi, G. (2026), A Synthetic Review of Correlates of Internet Addiction in Adolescents, *News Science*, 15 (2), 40-45.

DOI : <http://doi.org/10.22034/Irsi.2025.530669.1391>

© The Author(s) retain the copyright.

DOI: <http://doi.org/10.22034/Irsi.2025.530669.1391>

Publisher: Press Institute for Contemporary International Journalism (PICIJ)

The Journal of News Science

Vol. 15, No. 2, Ser.58, summer 2026, P. 40- 45

Journal homepage: <https://www.mjourcom.ir/>

DOI : <http://doi.org/10.22034/lrsi.2025.530669.1391>

Open Access

ORIGINAL ARTICLE

A Synthetic Review of Correlates of Internet Addiction in Adolescents

Omid Ghasemi¹ | Fariborz Dortaj² | Ali Delavar³ | Golpar Mehrabi³

1. Ph.D. Candidate, Department of Psychology, Faculty of Humanities, Islamic Azad University, Qom Branch, Qom, Iran. Email: omid.ghasemi.psy@gmail.com
2. Corresponding Author, Professor, Department of Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran. Email: dortaj@atu.ac.ir
3. Professor, Department of Measurement and Evaluation, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran. Email: delavar@atu.ac.ir
4. Ph.D. in Higher Education Management, Allameh Tabataba'i University, Tehran Iran. E-mail: mehrabi@atu.ac.ir

Received: June 24, 2025

Accepted: October 20, 2025

EXTENDED ABSTRACT

Introduction:

In Iran, internet addiction - particularly among adolescent student populations - has evolved into a multidimensional challenge with profound psychosocial consequences. A meta-analysis of 49 studies by Salarvand et al. (2022) revealed that approximately one-third of Iranian adolescents exhibit internet addiction, with a male-to-female ratio of 2:1. A systematic review of domestic research identified three fundamental knowledge gaps: (1) predominant reliance on quantitative assessment, (2) neglect of longitudinal approaches, and (3) insufficient focus on gender-based differences. The present study addresses these lacunae within the framework of indigenous media psychology, offering an evidence-based response to mounting concerns among mental health professionals regarding the "silent epidemic" of internet addiction among Iranian adolescents.

Method:

This applied research employs a qualitative approach utilizing cumulative synthesis methodology. The strategy incorporates meta-synthesis, complemented by inductive content analysis and subsequent synthesis of analytical findings. The study population comprised all accessible Persian-language research on internet addiction indexed in domestic databases. Initial searches identified 250 articles; after applying inclusion and exclusion criteria, 53 articles were retained for analysis. The temporal distribution of the retained studies was as follows: 6 studies (2025), 8 studies (2024), 17 studies (2023), 13 studies (2022), and 9 studies (2021).

Findings:

The results identified five antecedent domains of internet addiction:

1. Cognitive and Information Processing Factors: Personal and social information processing; attentional control; decision-making and self-regulation; attitude formation.
2. Emotional and Affective Regulation Factors: Emotion regulation; anxiety and depression; mental health and resilience.
3. Social and Interpersonal Factors: Social interactions; familial conflict and support; sociocultural pressures; parenting styles and parental roles.
4. Behavioral and Lifestyle Factors: High-risk behaviors; media and technology dependence; time management and academic performance.
5. Quality of Life and Physical Health: Sleep quality; general health and physical motivation.

The inter-coder reliability Kappa coefficient was 0.85, significantly exceeding the acceptable threshold ($\kappa > 0.60$), thereby confirming code independence and robustness.

Conclusion:

- Cognitive Factors: Impaired executive functions and maladaptive cognitions - consistent with Beck's Cognitive-Behavioral Theory - constitute core antecedents of internet addiction (Yu, 2023). Internet addiction significantly compromises self-control, a critical variable in decision-making processes (Müller et al., 2025). Furthermore, parental mediation plays a crucial role in shaping adolescents' attitudes toward social media use (Cucci et al., 2024).
- Emotional Factors: Emotions play an undeniable role in addictive behaviors (Chrétien et al., 2025), particularly during the emotional maturation phase of adolescence. Anxiety mediates the relationship between adverse experiences and internet addiction (Liu et al., 2025). Internet addiction correlates directly with poor mental health (Molina et al., 2025), a condition exacerbated by reduced face-to-face interaction (Ergün et al., 2025).
- Social Factors: Internet and social media addiction inversely correlates with the quality of social interactions (Okafor & Onyemaechi, 2025). Parental internet dependency increases adolescent risk through parent-child conflict (Long et al., 2024), especially in households with internet-addicted parents (Panourgia et al., 2025). Digital peer pressure and life stressors contribute to addiction via psychological distress (Herrero et al., 2022), while low social support heightens risk by diminishing resilience (Cui & Chi, 2021).
- Behavioral Factors: Significant associations exist between internet addiction and high-risk behaviors (Muslić et al., 2025). Nomophobia - the fear of being separated from one's mobile phone - and internet addiction exhibit a reciprocal reinforcement dynamic (Muzzammil & Malik, 2025). This phenomenon can be interpreted through the lens of identity formation (the "extended self") and the fear of missing out (Li et al., 2025). Parental education programs have been shown to effectively reduce problematic internet use (Sela et al., 2025).
- Physical Health: Internet addiction correlates with significantly reduced sleep quality (Acharya et al., 2025) and elevated body mass index (BMI) among youth (Che Mokhtar & McGee, 2025).

- This study reveals a self-perpetuating cycle: compulsive news consumption activates the brain's reward system, reinforcing addictive behaviors, while internet addiction simultaneously impairs cognitive functions - including attention, decision-making, and impulse control. This manifests as heightened anxiety, depression, diminished self-esteem, and disrupted social relationships. Non-adaptive parenting styles, characterized by excessive rigidity or neglect, exacerbate these issues. Comprehensive solutions include media literacy education, the development of self-regulatory skills, and the fostering of supportive family environments. The findings underscore the necessity of early interventions and policy initiatives aimed at mitigating exposure to harmful online content.

Data Availability Statement.

Data available on request from the authors.

Acknowledgements

The authors would like to thank anonymous reviewers.

Ethical considerations

Not applicable.

Funding

Not applicable.

Conflict of interest

The authors declare no conflict of interest.

References:

- Afrash, I., & Khajir, J. (2021). Proposing an optimal model for Iranian podcast businesses. *News Science*, 10(38), 113–144. (in Persian)
- Aksoy, S., Avunduk, S., Gavcar, E. G., & Büber, A. (2025). Evaluation of social media privacy, internet addiction in adolescents who are victims of sexual abuse and digital awareness in their parents. *Journal of Psychiatric Research*, 10. <https://doi.org/10.1016/j.jpsychires.2025.01.030>
- Ali, H. F. M., Mousa, M. A. E. G., Atta, M. H. R., & Morsy, S. R. (2024). Exploring the association between internet addiction and time management among undergraduate nursing students. *BMC Nursing*, 23(1), 632. <https://doi.org/10.1186/s12912-024-02273-5>
- Almulla, M. O., Alismail, A. M., Mahama, I., & Almulla, A. A. (2025). Resilience as a predictor of internet addictive behaviours: A study among Ghanaian and Saudi samples using structural equation modelling approach. *BMC Psychology*, 13(1), 77. <https://doi.org/10.1186/s40359-025-02383-y>
- Arafat, D., Jamal, J., Sachs, A., Suchan, B., Juckel, G., & Thoma, P. (2025). Emotion recognition in individuals with elevated internet addiction scores: An event-related potential study. *Psychiatry Research: Neuroimaging*, 349, 111982. <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2025.111982>
- Ataman-Bor, N., Dilbiler, Y., Duran, R., & Doğan, H. (2025). Challenges of the digital age: The relationship between internet addiction, loneliness and psychological resilience of university students. *Psychological Reports*, 00332941251335581. <https://doi.org/10.1177/00332941251335581>
- Babazadeh Moghadam, H., & Khodari, N. (2022). Access to the internet as a new fundamental right. *News Sciences*, 11(1), 73–116. (In Persian)
- Barat Dastjerdi, N., & Abedini, Y. (2023). The relationship between technology addiction and students' social skills. *Trends and Achievements in Learning Technology*, 1(2), 5–22. (In Persian)
- Bennett, S., Farrington, D. P., & Huesmann, L. R. (2005). Explaining gender differences in crime and violence: The importance of social cognitive skills. *Aggression and Violent Behavior*, 10(3), 263–288. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2004.07.001>
- Bhukya, A., & Lakshmana, G. (2025). Internet use, internet addiction, and mental health among adult population: Bibliometric analysis. *Journal of Technology in Behavioral Science*, 1–19. <https://doi.org/10.1007/s41347-025-00495-1>
- Bickham, D. S. (2021). Current research and viewpoints on internet addiction in adolescents. *Current Pediatrics Reports*, 9, 1–10. <https://doi.org/10.1007/s40124-020-00236-3>
- Bilge, M., Uçan, G., & Baydur, H. (2022). Investigating the association between adolescent internet addiction and parental attitudes. *International Journal of Public Health*, 67, 1605065. <https://doi.org/10.3389/ijph.2022.1605065>
- Chrétien, S., et al. (2025). Emotional regulation in substance-related and addictive disorders treatment: A systematic review. *Journal of Gambling Studies*, 1–96. <https://doi.org/10.1007/s10899-024-10366-8>
- Christ, C., et al. (2024). Internet-based emotion regulation training aimed at reducing violent revictimization and depressive symptoms in victimized depressed patients: Results of a randomized controlled trial. *Journal of Affective Disorders*, 355, 95–103. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2024.03.028>

- Chu, X., et al. (2021). Social support and cyberbullying for university students: The mediating role of internet addiction and the moderating role of stress. *Current Psychology*, 1–9. <https://doi.org/10.1007/s12144-021-01607-9>
- Garland, E. L. (2021). Mindful positive emotion regulation as a treatment for addiction: From hedonic pleasure to self-transcendent meaning. *Current Opinion in Behavioral Sciences*, 39, 168–177. <https://doi.org/10.1016/j.cobeha.2021.03.019>
- Günaydın, N., et al. (2022). The relationship between problematic internet use in adolescents and emotion regulation difficulty and family internet attitude. *Journal of Community Psychology*, 50(2), 1135–1154. <https://doi.org/10.1002/jcop.22708>
- Hammood, Y. M., et al. (2025). Gender differences in the prevalence and psychopathological mechanisms of internet addiction among Iranians aged 18 to 24: A nationwide study. *Child Abuse & Neglect*, 163, 107428. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2025.107428>
- Ismail, A. (2024). The relationship between internet addiction and stress, anxiety, and depression in adolescents in Saudi Arabia. *Journal of Pediatric Nursing*, 77, 111–116. <https://doi.org/10.1016/j.pedn.2024.03.007>
- Jiang, H., et al. (2025). The impact of emotional neglect on internet addiction among left-behind adolescents in rural China: A moderated mediation model. *Child Abuse & Neglect*, 163, 107341. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2025.107341>
- Jin, L. Q., et al. (2025). Perceived social support and symptoms of depression and anxiety among Chinese adolescents: A moderated chain mediation model. *International Journal of Mental Health Promotion*, 27(1). <https://doi.org/10.32604/ijmhp.2025.057962>
- Khairi, Y., et al. (2023). Explaining internet addiction based on dimensions of metacognitive beliefs and emotional security in adolescent girls. *Family and Research*, 21(2), 27–41. (In Persian)
- Kong, F., et al. (2025). Mediating roles of psychological entitlement and presence of meaning in the associations between parental measures (rejection and overprotection) and adolescent internet addiction. *Journal of Affective Disorders*. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2025.04.131>
- Li, S., et al. (2025). The association between internet addiction and the risk of suicide attempts in Chinese adolescents aged 11–17 years: Prospective cohort study. *Journal of Medical Internet Research*, 27, e52083. <https://doi.org/10.2196/52083>
- Li, Z., He, Q., Elhai, J. D., Montag, C., & Yang, H. (2025). Neural mechanisms of behavioral addiction: An ALE meta-analysis and MACM analysis. *Journal of Behavioral Addictions*. <https://doi.org/10.1556/2006.2024.00082>
- Liang, Y., Zeng, M., Zhou, Y., & Gong, J. (2025). Associations among child maltreatment, non-suicidal self-injury and internet addiction in adolescents: Longitudinal mediation of symptoms of complex posttraumatic stress disorder. *Child Abuse & Neglect*, 166, 107507. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2025.107507>
- Liu, R., Wang, S., Tarimo, C. S., et al. (2025). Building machine learning predictive models for adolescent internet addiction: Key findings on self-esteem and resilience interaction. *Research Square*. <https://doi.org/10.21203/rs.3.rs-5606509/v1>
- Liu, Y., Peng, J., Ding, J., Wang, J., et al. (2025). Anxiety mediated the relationship between bullying victimization and internet addiction in adolescents, and family support moderated the relationship. *BMC Pediatrics*, 25(1), 8. <https://doi.org/10.1186/s12887-024-05348-z>
- López-Martínez, L. F., Carretero, E. M., Carrasco, M. A., & Pérez-García, A. M. (2025). Self-regulation, emotional symptomatology, substance use, and social network addiction in adolescent self-harm. *Behavioral Sciences*, 15(3), 257. <https://doi.org/10.3390/bs15030257>
- Mahmoudi Raja, S., Ebrahim Bozdi, A., & Samiei, M. (2024). The state of national order in the Islamic Republic of Iran in the last decade (With emphasis on the role and function of virtual networks). *News Sciences*, 14(1), 121–145. (In Persian)
- Marin, M. G., Nuñez, X., & de Almeida, R. M. M. (2021). Internet addiction and attention in adolescents: A systematic review. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 24(4), 237–249. <https://doi.org/10.1089/cyber.2019.0698>
- Muolaei, M. (2023). Policy-making desirable content for Iranian cyberspace: Future research with a retrospective method. *News Sciences*, 13(4), 112–132. (In Persian)
- Nagata, J. M., Paul, A., Yen, F., et al. (2025). Associations between media parenting practices and early adolescent screen use. *Pediatric Research*, 97(1). <https://doi.org/10.1038/s41390-024-03471-0>
- Peng, J., Wang, J., Chen, J., Li, G., Xiao, H., Liu, Y., ... & Zhang, Y. (2025). Mobile phone addiction was the mediator and physical activity was the moderator between bullying victimization and sleep quality. *BMC Public Health*, 25(1), 1–13. <https://doi.org/10.1038/s41598-024-71797-2>
- Pourmudat, K., & Bashash, L. (2009). Investigating the development of social information processing in educable mentally retarded students. *Research in the Field of Exceptional Children*, 9(3), 1–12. (In Persian)
- Pourmudat, K., Neshat Doost, H., Kojbaf, M., & Talebi, H. (2021). Comparison of social information processing based on the social cognitive model of RickC and Dodge in children with and without disruptive mood disorder. *Cognitive Sciences Updates*, 23(2), 1–12. (In Persian)
- Prabhu, V., Lovett, J. T., & Munawar, K. (2021). Role of social and non-social online media: How to properly leverage your internet presence for professional development and research. *Abdominal Radiology*, 46(12), 5513–5520. <https://doi.org/10.1007/s00261-021-03154-0>
- Rahman, M., Rabby, M. F., Kabir, M. R., et al. (2025). Associations between social media addiction, social media fatigue, fear of missing out, and sleep quality among university students in Bangladesh: A cross-sectional study. *Journal of Health, Population and Nutrition*, 44(1), 1–16. <https://doi.org/10.1186/s41043-025-00896-1>

- Salarvand, S., Albatineh, A. N., Dalvand, S., Baghban Karimi, E., & Ghanei Gheshlagh, R. (2022). Prevalence of internet addiction among Iranian university students: A systematic review and meta-analysis. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 25(4), 213–222. <https://doi.org/10.1089/cyber.2021.0120>
- Shi, L. (2025). The mediating role of social anxiety in the association between personality traits and internet addiction and its underlying neural basis. *International Journal of Psychophysiology*, 112584. <https://doi.org/10.1016/j.ijpsycho.2025.112584>
- Su, W., Han, X., Yu, H., Wu, Y., & Potenza, M. N. (2020). Do men become addicted to internet gaming and women to social media? A meta-analysis examining gender-related differences in specific internet addiction. *Computers in Human Behavior*, 113, 106480. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2020.106480>
- Tang, H., Li, Y., Dong, W., Guo, X., Wu, S., Chen, C., & Lu, G. (2024). The relationship between childhood trauma and internet addiction in adolescents: A meta-analysis. *Journal of Behavioral Addictions*, 13(1), 36–50. <https://doi.org/10.1556/2006.2024.00001>
- Theopilus, Y., Al Mahmud, A., Davis, H., & Octavia, J. R. (2024). Preventive interventions for internet addiction in young children: Systematic review. *JMIR Mental Health*, 11(1), e56896. <https://doi.org/10.2196/56896>
- Tian, Y., Ding, H., & Li, Y. (2025). Characteristic structure of the relationships among depression, maladaptive cognition, and internet addiction and its temporal evolution in university students: A network analysis. *Stress and Health*, 41(1), e70000. <https://doi.org/10.1002/smi.70000>
- Tsumura, H., & Kusunoki, K. (2025). Attentional bias for internet-related information and emotional information in internet addiction: Moderating role of sleep quality. *International Journal of Behavioral Medicine*, 1–11. <https://doi.org/10.1007/s12529-025-10363-0>
- Tunalgil, V., & Meral, G. (2025). A preliminary study on the relationship between parental internet addiction and their children's body mass index. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 33(6), 445–461. <https://doi.org/10.17942/sted.1514049>
- Wang, W. C. (2019). Exploring the relationship among free-time management, leisure boredom, and internet addiction in undergraduates in Taiwan. *Psychological Reports*, 122(5), 1651–1665. <https://doi.org/10.1177/0033294118789034>
- Wu, J., Wu, X., Tarimo, C. S., Zhao, W., Xia, Q., Xu, X., ... & Yang, Y. (2025). Network analysis of internet addiction and depression among Chinese adolescents. *Journal of Affective Disorders*, 378, 119–127. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2025.02.052>
- Yang, X., & Li, Y. (2025). Does gender matter? An examination of different impacts of parenting style on parent-adolescents conflicts over mobile phone use between boys and girls. In *Mobile Media Use Among Children and Youth in Asia* (pp. 139–155). Springer Netherlands. https://doi.org/10.1007/978-94-024-2282-5_8
- Yankouskaya, A., Ali, R., AlShakhsi, S., Delvecchio, E., Manesis, N., Mazzeschi, C., ... & Panourgia, C. (2025). Emerging impact of parental internet addiction on adolescent internet use: A cross-cultural perspective. *New Directions for Child and Adolescent Development*, 2025(1), 4336597. <https://doi.org/10.1155/cad/4336597>
- Yao, Y., She, K., & Wang, Y. (2025). Deconstructing social contact: Short video-mediated internet addiction in the post-COVID-19 era (A research survey based on university students). *Current Psychology*, 1–17. <https://doi.org/10.1007/s12144-025-07293-1>
- Yi, Z., Wang, W., Wang, N., & Liu, Y. (2025). The relationship between empirical avoidance, anxiety, difficulty describing feelings and internet addiction among college students: A moderated mediation model. *The Journal of Genetic Psychology*, 1–17. <https://doi.org/10.1080/00221325.2025.2453705>
- Zhang, H., Zhang, D., Ji, W., & Peng, S. (2025). Risk perception of COVID-19, depressive symptoms and internet addiction among undergraduates: A longitudinal study. *Frontiers in Public Health*, 12, 1487472. <https://doi.org/10.3389/fpubh.2024.1487472>
- Zhong, G., Shu, Y., Zhou, Y., Li, H., Zhou, J., & Yang, L. (2025). The relationship between social support and smartphone addiction: The mediating role of negative emotions and self-control. *BMC Psychiatry*, 25(1), 167. <https://doi.org/10.1186/s12888-025-06615-8>

سنتز پژوهی همبسته‌های اعتیاد به اینترنت در نوجوانان

امید قاسمی^۱ | فریبرز درتاج^۲ | علی دلاور^۳ | گلپر مهرابی^۴

۱. دانشجوی دکتری، گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قم، قم، ایران. رایانامه: omid.ghasemi.psy@gmail.com
۲. استاد، گروه روانشناسی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران. (نویسنده مسئول). رایانامه: dortaj@atu.ac.ir
۳. استاد ممتاز، گروه سنجش و اندازه گیری، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران. رایانامه: delavar@atu.ac.ir
۴. دکتری مدیریت آموزش عالی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران. رایانامه: mehrabi@atu.ac.ir

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۴/۳ تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۶/۱۷ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۷/۲۸ تاریخ انتشار: ۱۴۰۵/۵/۹ کلیدواژه‌ها: سنتز پژوهی، اعتیاد به اینترنت، نوجوانان.	هدف: هدف پژوهش حاضر، سنتز پژوهی همبسته‌های اعتیاد به اینترنت در نوجوانان می‌باشد. روش: روش پژوهش کاربردی و کیفی، از نوع سنتز پژوهی با تکنیک فراترکیب بود. تعداد ۲۵۰ مقاله شناسایی شد که بر اساس معیارهای پذیرش و عدم پذیرش، تعداد ۵۳ مقاله وارد تحلیل نهایی شدند. یافته‌ها: یافته‌ها در قالب مقولات، مفاهیم و کدها تحلیل و ارزیابی شدند. طبق یافته‌های بدست آمده از تجربه و تحلیل مولفه‌ها، در زمینه اعتیاد به اینترنت ۵ دسته عوامل شناختی و پردازش ذهنی (پردازش اطلاعات و توجه؛ تصمیم‌گیری و خودتنظیمی؛ شکل‌گیری نگرش‌ها)؛ عوامل هیجانی و تنظیم احساسات (تنظیم هیجان؛ اضطراب و افسردگی؛ سلامت روان و تاب‌آوری)؛ عوامل اجتماعی و بین‌فردی (تعاملات اجتماعی؛ تعارض‌های خانوادگی و حمایتی؛ فشار اجتماعی و فرهنگی؛ سبک‌های فرزندپروری و نقش والدین)؛ عوامل رفتاری و سبک زندگی (رفتارهای پرخطر؛ وابستگی به رسانه و فناوری؛ مدیریت زمان و عملکرد تحصیلی) و کیفیت زندگی و سلامت جسمی (کیفیت خواب و سلامت عمومی و انگیزش بدنی) بر اساس مطالعات داخلی، با اعتیاد به اینترنت همبسته بودند. شاخص «کاپا» ۰/۸۵ بدست آمد که از مقدار قابل قبول (۰/۶۰) بالاتر است. بنابراین فرضیه استقلال داشتن کدهای به دست آمده رد می‌شود و کدهای به دست آمده از پایایی برخوردار می‌باشد. نتیجه‌گیری: اعتیاد به اینترنت محصول تعامل مولفه‌های مختلفی در سطح فردی، اجتماعی، فرهنگی و خانوادگی می‌باشد و برای مداخله در این زمینه می‌بایست، به تعامل مولفه‌های مختلف توجه کرد.

استناد: قاسمی، امید؛ درتاج، فریبرز؛ دلاور، علی و مهرابی، گلپر (۱۴۰۵). سنتز پژوهی همبسته‌های اعتیاد به اینترنت در نوجوانان. *علوم خبری*، ۱۵ (۲)، ۱۹۰-۱۶۹.

DOI: <http://doi.org/10.22034/lrsi.2025.530669.1391>

© نویسندگان.

ناشر: موسسه مطبوعاتی روزنامه نگاری بین‌المللی معاصر.

در طول دهه گذشته، استفاده از اینترنت و رسانه‌های اجتماعی به یک جنبه اساسی زندگی تبدیل شده است (پرابهو و همکاران^۱، ۲۰۲۱) و به عنوان حقی انسانی به بلوغ رسیده است (بابازاده مقدم و خدری، ۱۴۰۱). این امر (دسترسی به اینترنت و رسانه‌های اجتماعی) در گروه نوجوانان، قابل دسترسی و ضروری شده است (لی و همکاران^۲، ۲۰۲۵)، به طوری که در سال ۲۰۲۰، تقریباً ۱۳/۵۰ درصد از کل کاربران اینترنت، نوجوانان (۱۰ تا ۱۹ ساله) بودند. نوجوانی دوره‌ای حیاتی برای رشد رفتارهای اعتیادآور است، زیرا نوجوانان، دستخوش تغییرات اساسی بیولوژیکی، روانی و اجتماعی می‌شوند (کونگ و همکاران^۳، ۲۰۲۵). استفاده صحیح از اینترنت می‌تواند به بهبود مهارت‌های اجتماعی، ارتقای خودآموزی و تنوع بخشیدن به تفریحات کمک کند. با این حال، به دلیل ماهیت بسیار وقت‌گیر اینترنت، تعداد فزاینده‌ای از نوجوانان بیش از حد از اینترنت استفاده می‌کنند و حتی زمان بیشتری را نسبت به خوابیدن یا مطالعه صرف استفاده از اینترنت می‌کنند (مارین و همکاران^۴، ۲۰۲۱). در موارد شدید، استفاده بیش از حد از اینترنت ممکن است منجر به اختلال عملکرد و پریشانی بالینی قابل توجه در بین نوجوانان شود (بیکهام^۵، ۲۰۲۱).

در شرایطی که سرعت تحولات فضای سایر آنچنان بالاست که هنوز در خصوص یک مسئله اتفاق نظر به وجود نیامده، مسائل جدید یکی پس از دیگری از راه می‌رسند (مولایی، ۱۴۰۳)؛ و همچنین گسترش دسترسی به اینترنت، پژوهش‌هایی با تمرکز بر اعتیاد به اینترنت (که با نام‌های استفاده آسیب‌زا، مشکل‌ساز یا بیش از حد از اینترنت نیز شناخته می‌شود) ضروری است. اعتیاد به اینترنت، نوعی اعتیاد رفتاری است که می‌توان آن را به عنوان اشتغالات ذهنی، تمایلات یا رفتارهای بیش از حد یا ضعیف تنظیم‌شده مرتبط با استفاده از کامپیوتر و دسترسی به اینترنت تعریف کرد، که منجر به اختلال یا پریشانی می‌شود (شاو و بلک^۶، ۲۰۰۸). نقل از عرفات و همکاران^۷، ۲۰۲۵). اعتیاد به اینترنت، به یک نگرانی جهانی در حوزه سلامت عمومی تبدیل شده است (کونگ و همکاران، ۲۰۲۵)، لیکن پژوهش‌ها در مورد مکانیسم‌های زیربنایی آن در نوجوانان، به ویژه در رابطه با انواع مختلف اعتیاد دیگر، همچنان محدود است (سو و همکاران^۸، ۲۰۲۰). مطالعات انجام شده در سال‌های اخیر متغیرهای مختلفی مانند ارتباط والدینی (کونگ و همکاران^۹، ۲۰۲۵)؛ بدرفتاری در دوران کودکی (لیانگ و همکاران^{۱۰}، ۲۰۲۵)؛ غفلت عاطفی (جیانگ و همکاران^{۱۱}، ۲۰۲۵)؛ آسیب‌های دوران کودکی (تانگ و همکاران^{۱۲}، ۲۰۲۴)؛ اضطراب اجتماعی (شی^{۱۳}، ۲۰۲۵)؛ آگاهی دیجیتال والدین (اکسوی و همکاران^{۱۴}، ۲۰۲۵)؛ استرس، اضطراب (اسماعیل^{۱۵}، ۲۰۲۴)؛ افسردگی (تاریمو و همکاران^{۱۶}، ۲۰۲۵)، اقدام به خودکشی (لی و همکاران^{۱۷}، ۲۰۲۵) را در ارتباط با اعتیاد به اینترنت، شناسایی کرده‌اند.

در ایران، پدیده اعتیاد به اینترنت، به ویژه در جمعیت دانش‌آموزی نوجوان، به چالشی چندبعدی با پیامدهای روانی-اجتماعی عمیق تبدیل شده است، که حتی بر حوزه شکل‌گیری سیاست‌ها و تصمیم‌گیری‌ها تأثیرگذار است (محمودی رجا و همکاران، ۱۴۰۴). در یک فراتحلیل روی ۴۹ مقاله منتخب با حجم نمونه کلی ۱۶۵۸۵ نفر، سالاروند و همکاران^{۱۸} (۲۰۲۲) نشان دادند که حدود یک سوم نوجوانان ایرانی به اینترنت معتاد هستند و نسبت جنسی مرد به زن ۲ به ۱ است. مدارا و همکاران^{۱۹} (۲۰۱۷) نیز نشان دادند

1 . Prabhu, V et al

2 . Li, S et al

3 . Kong, F et al

4 . Marin, M. G et al

5 . Bickham, D. S.

6 . Shaw & Black

7 . Arafat, D et al

8 . Su, W et al

9 . Kong, F et al

10 . Liang, Y et al

11 . Jiang, H et al

12 . Tang, H et al

13 . Shi, L.

14 . Aksoy, S et al

15 . Ismail, A

16 . Tarimo, C. S et al

17 . Li, S et al

18 . Salarvand et al

19 . Modara et al

که نرخ رشد اعتیاد به اینترنت در ایران با گذشت زمان در حال افزایش است (نقل از حمود و همکاران^۱، ۲۰۲۵). این مسئله در تقاطع دو عامل ویژگی‌های نوروبیولوژیک (شامل تحول قشر پیش پیشانی، افزایش حساسیت سیستم پاداش مغز)، و فشارهای سیستماتیک نظام آموزشی ایران قرار گرفته است.

پژوهش‌های داخلی (۱۴۰۴-۱۴۰۰) نشان می‌دهند نوجوانان ایرانی به طور میانگین ۲ تا ۶ ساعت روزانه در معرض محتوای دیجیتال - با سهم قابل توجه اخبار منفی (اقتصادی، اجتماعی، زیست محیطی) - قرار دارند که می‌تواند با فعال‌سازی مکانیسم‌های پریشانی روانشناختی^۲ و سبک‌های مقابله‌ای اجتنابی^۳، به عنوان سرعت بخش رفتارهای اعتیادآور عمل کند. مرور نظام‌مند مطالعات داخلی سه شکاف پژوهشی بنیادین را آشکار می‌کند: نخست، تمرکز غالب بر سنجش کمی اعتیاد به اینترنت با ابزارهای ترجمه شده؛ دوم، غفلت از رویکرد طولی^۴ برای بررسی رابطه علی الگوهای اعتیاد به اینترنت؛ سوم، کمبود مطالعاتی که تفاوت‌های جنسیتی در پاسخ به محرک‌های خبری و تظاهرات اعتیاد به اینترنت را با روش‌شناسی کیفی تحلیل کنند. این خلأها زمانی جدی‌تر می‌شود که یافته‌های پراکنده حاکی از الگوهای جنسیتی متمایز باشند، به طور که دختران نوجوان با حساسیت بیشتر به اخبار اجتماعی-عاطفی، تمایل به اعتیاد ارتباطی^۵ در پلتفرم‌های تعاملی نشان می‌دهند، درحالی که پسران با واکنش شدیدتر به اخبار تحریک‌کننده خشم، مستعد اعتیاد به بازی‌های رقابتی^۶ و مصرف محتوای خشونت‌آمیز هستند. بنابراین ضرورت پژوهش حاضر با توجه به خلأ پژوهشی در این حوزه علی‌الخصوص در جمع بندی پژوهش‌های پیشین نمایان است. در حوره نظری ارائه چارچوب بوم‌شناختی^۷ مبتنی بر مطالعات پیشین، که تعامل میان سازه ویژگی‌های دوره توجوانی و اعتیاد به اینترنت را در بافت فرهنگی ایران مدل‌سازی کند، مشهود است. در حوزه بالینی، شناسایی نشانگرهای پیش‌بینی‌کننده^۸ برای طراحی مداخلات جنسیت‌محور^۹ در سیستم آموزش و پرورش و همچنین نظام‌های تربیتی در خانواده، قابل ملاحظه است. در حوزه سیاست‌گذاری نیز، تولید شواهد معتبر برای بازنگری در برنامه‌های سواد رسانه‌ای ملی و دستورالعمل‌های سلامت دیجیتال مدارس از جمله ضروریات می‌باشد. در نهایت غفلت از این پژوهش به معنای نادیده گرفتن نسلی است که در معرض سندرم «فرسودگی دیجیتال»^{۱۰} قرار دارد - پدیده‌ای که با تلفیق اضطراب آینده‌نگر^{۱۱} ناشی از اخبار و فرار به سمت فضای مجازی - سرمایه انسانی آینده ایران را تهدید می‌کند. این مطالعه با پر کردن شکاف‌های دانشی در حوزه روان‌شناسی رسانه بومی، پاسخی علمی به دغدغه فزاینده متخصصان سلامت روان پیرامون همه‌گیری خاموش اعتیاد به اینترنت در نوجوانان ایرانی ارائه می‌دهد.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش از نظر هدف کاربردی، رویکرد آن کیفی و از نوع سنتز پژوهی تجمعی است. راهبرد مورد استفاده فراترکیب است که با انجام تحلیل محتوای استقرایی و سپس فراترکیب از تحلیل‌های انجام شده همراه است. در مطالعه کیفی رویکرد جستجو و گزینش مقاله‌ها به هدف عملی و میدان دید محققین و سؤال‌های پژوهش وابسته است. بر این اساس نمونه‌گیری تحقیق حاضر مبتنی بر هدف بود. مراحل فراترکیب عبارت است از: مشخص شدن سؤال پژوهش، بررسی نظام‌مند متون، جستجو و انتخاب مقالات مناسب، استخراج اطلاعات مقاله، تجزیه و تحلیل یافته‌های کلی، کنترل کیفیت و ارائه یافته‌ها. در مرحله مشخص شدن پرسش پژوهش بر اساس رویکرد منطق پژوهش سؤال تحقیق این است که همبسته‌های اعتیاد به اینترنت در شواهد تجربی داخلی کدام هستند؟

^۱ . Hammood, Y. M et al

^۲ . Psychological Distress

^۳ . Avoidant Coping Styles

^۴ . Longitudinal Design

^۵ . Relational Addiction

^۶ . Competitive Gaming Addiction

^۷ . Ecological Framework

^۸ . Predictive Markers

^۹ . Gender-Specific Interventions

^{۱۰} . News-Digital Burnout Syndrome

^{۱۱} . Future Anxiety

در مرحله بررسی نظام مند متون، جامعه آماری پژوهش شامل کلیه پژوهش های در دسترس در حوزه اعتیاد به اینترنت بود که در پایگاه های داخلی (فارسی) نمایه شده بودند. جدول زیر معیارهای ورود مطالعات برای بررسی را نشان می دهد:

جدول ۱. معیارهای ورود داده ها و مقالات به پژوهش

معیار	پذیرش	عدم پذیرش
زبان پژوهش	فارسی	انگلیسی و...
زمان پژوهش	۱۴۰۰-۱۴۰۴	قبل از ۱۴۰۰
روش پژوهش	کمی/کیفی	آزمایشی/نیمه آزمایشی
حوزه مورد مطالعه	اعتیاد به اینترنت/موبایل/شبکه های اجتماعی	کلیدواژه های مشابه غیر مرتبط
نوع مطالعه	علمی پژوهشی/علمی ترویجی/کنفرانسی معتبر	مجلات علمی ترویجی غیردانشگاهی/همایش های نامعتبر
جامعه مورد مطالعه	سنین ۱۰ تا ۱۸	کمتر از ۱۰ و بیشتر از ۱۸ سال

در مرحله جستجو برای انتخاب مقالات در بررسی اولیه ۲۵۰ مقاله یافت شد که بر اساس معیارهای پذیرش و عدم پذیرش، تعداد ۵۳ مقاله در تحلیل باقی ماند. مهمترین معیاری که در این پژوهش، تعداد مقالات را کاهش داد و غربال اصلی بود، عدم ورود مطالعه آزمایشی و مداخله ای به پژوهش بود. در نهایت مطالعات با رویکرد همبسته های اعتیاد به اینترنت به صورت جدول زیر جمع بندی و نهایی شدند.

جدول ۱. پژوهش های منتخب بر اساس الگوریتم و معیارهای پذیرش و عدم پذیرش

کد	نویسنده	سال	موضوع	همبسته ها
۱	بریمانی و دشت بزرگی	۱۴۰۴	پیش بینی اعتیاد به اینترنت بر اساس سواد دیجیتال و روابط بین فردی در دختران نوجوان وابسته به بازی های آنلاین	سواد دیجیتال، روابط بین فردی
۲	بابازاده مقدم و همکاران	۱۴۰۴	نگاهی بر وابستگی به اینترنت در میان دانش آموزان	توجه و تمرکز، مشکلات اجتماعی، مشکلات عاطفی، تعاملات اجتماعی، کیفیت خواب
۳	رحمانی و امانی	۱۴۰۴	بررسی رابطه فرسودگی تحصیلی با اعتیاد به اینترنت از طریق واسطه گری الگوی ارتباط همنوایی در دانش آموزان متوسطه دوم	فرسودگی تحصیلی، الگوی ارتباط همنوایی
۴	گنجه ای و باباپور خیرالدین	۱۴۰۴	رابطه خودکارآمدی و اعتیاد به اینترنت با اهمال کاری تحصیلی نوجوانان به واسطه خودتنظیمی	خودکارآمدی، اهمال کاری تحصیلی، خودتنظیمی
۵	پورآقا رودبرده و همکاران	۱۴۰۴	رابطه سنخ های شبانه روزی، توانمندی خود و حس انسجام با اعتیاد به اینترنت در نوجوانان	سنخ های شبانه روزی، توانمندی خود، حس انسجام
۶	عباس نژاد و عمویی دیزجی	۱۴۰۴	الگوی ساختاری پیش بینی اعتیاد به اینترنت براساس سبک های دلبستگی با میانجیگری انعطاف پذیری شناختی در نوجوانان شهر کرج	سبک های دلبستگی، انعطاف پذیری
۷	دست باز	۱۴۰۳	تبیین اعتیاد به اینترنت نوجوانان از طریق جو عاطفی خانواده با نقش میانجی تنظیم هیجان در دانش آموزان متوسطه شهر دیواندره	جو عاطفی خانواده، تنظیم هیجان
۸	قادر و معینان	۱۴۰۳	ارائه مدل پیش بینی اعتیاد به اینترنت بر اساس سیستم مغزی رفتاری با میانجیگری انعطاف پذیری شناختی در نوجوانان	سیستم مغزی رفتاری، انعطاف پذیری شناختی
۹	خیری و همکاران	۱۴۰۳	تبیین اعتیاد به اینترنت بر اساس ابعاد باورهای فراشناختی و امنیت هیجانی در نوجوانان دختر	باورهای فراشناختی، امنیت هیجانی
۱۰	سالک فروتن و میکایلی	۱۴۰۳	مروری بر نقش اعتیاد به اینترنت در اضطراب نوجوانان	اضطراب
۱۱	رضایی و همکاران	۱۴۰۳	شناخت آسیب ها و مشکلات اعتیاد به اینترنت در نوجوانان و رابطه آن با سلامت روان	اضطراب، افسردگی، عملکرد اجتماعی، مشکلات جسمانی
۱۲	باقریان و همکاران	۱۴۰۳	مقایسه ویژگی های شخصیتی و هوش هیجانی افراد وابسته به اینترنت و ناوابسته به اینترنت برحسب جنسیت	ویژگی های شخصیتی، هوش هیجانی
۱۳	قویدل و عبدالملکی	۱۴۰۳	ارزیابی نقش درگیری بین والدین با اعتیاد به اینترنت در بین نوجوانان	درگیری بین والدین

۱۴	فلاح حسارودی	۱۴۰۳	رابطه تعارض با والدین و اعتیاد به اینترنت در نوجوان: نقش تعدیل کننده سبک‌های مقابله و جنسیت	تعارض با والدین، سبک‌های مقابله، جنسیت
۱۵	بخشی پور و اژدری	۱۴۰۲	رابطه اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی با کارکردهای اجرایی: نقش واسطه‌ای دشواری‌های بین فردی	کارکردهای اجرایی، دشواری‌های بین فردی
۱۶	بینا واجارگاهی و همکاران	۱۴۰۲	بررسی اثربخشی شناخت درمانی مبتنی بر ذهن آگاهی بر راهبردهای سازگاران و ناسازگاران تنظیم شناختی هیجان دانش آموزان دختر دارای اعتیاد اینترنتی	راهبردهای تنظیم هیجان
۱۷	قنبری	۱۴۰۲	بررسی اثربخشی آموزش مدیریت زمان بر کاهش اعتیاد به اینترنت دانش آموزان مقطع متوسطه	مدیریت زمان
۱۸	ایمانی و ذاکری	۱۴۰۲	مقایسه مسئولیت پذیری، تعلل ورزی و سرزندگی تحصیلی در دانش آموزان با و بدون اعتیاد به وبگردی	مسئولیت پذیری، تعلل ورزی، سرزندگی تحصیلی
۱۹	سلیمانی و همکاران	۱۴۰۲	تدوین مدل علائم نوموفوبیا در دانش آموزان بر اساس سبک دلبستگی و سواد رسانه‌ای با میانجی‌گری اعتیاد به اینترنت	نوموفوبیا، سبک دلبستگی، سواد رسانه ای
۲۰	اسدی و همکاران	۱۴۰۲	بررسی نقش اجتناب تجربی، فشار اجتماعی و تنظیم هیجانی در پیش بینی اختلال بازی‌های اینترنتی در دانش آموزان نوجوان شهر اردبیل	اجتناب تجربی، فشار اجتماعی، تنظیم هیجانی
۲۱	آبایی و گل بابایی	۱۴۰۲	رابطه محیط یادگیری سازنده‌گرا با مهارت اجتماعی و پیشگیری از تکانشگری و اعتیاد به فضای مجازی دانش آموزان ابتدایی	محیط یادگیری سازنده گرا، مهارت اجتماعی، تکانشگری
۲۲	رمضانی و همکاران	۱۴۰۲	ارتباط ساختاری بین اعتیاد به اینترنت با انگیزش حرکتی دانش آموزان	انگیزش حرکتی دانش آموزان
۲۳	خواجویی بازمانده و همکاران	۱۴۰۲	پیش بینی اعتیاد به اینترنت نوجوانان: نقش نشخوار فکری و احساس تنهایی	نشخوار فکری، احساس تنهایی
۲۴	غدیری و همکاران	۱۴۰۲	پیش بینی اعتیاد به اینترنت براساس پرخاشگری، قانون گریزی و بیش فعالی در دانش آموزان مقطع دوم متوسطه	پرخاشگری، قانون گریزی، بیش فعالی
۲۵	موسیوند و همکاران	۱۴۰۲	مدل یابی اعتیاد به بازی‌های آنلاین بر اساس مهارت‌های ارتباطی و احساس تنهایی با میانجی‌گری سازگاری در میان نوجوانان در دوران همه‌گیری کووید	مهارت‌های ارتباطی، احساس تنهایی، سازگاری اجتماعی
۲۶	آرمند و همکاران	۱۴۰۲	پیش بینی رضایت از زندگی بر اساس خطاهای شناختی با نقش میانجی اهمال کاری دانش آموزان دارای اعتیاد به فضای مجازی	رضایت از زندگی، خطاهای شناختی، اهمال کاری
۲۷	فولاد و همکاران	۱۴۰۲	مدل‌سازی اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی براساس طرحواره‌های ناسازگار اولیه: نقش میانجی هویت معنوی در نوجوانان دختر	طرحواره‌های ناسازگار اولیه، هویت معنوی
۲۸	محبی و همکاران	۱۴۰۲	مدل یابی روابط ساختاری اعتیاد به اینترنت براساس کارکردهای اجرایی، مشکلات بین فردی و ناگویی هیجانی در دانش آموزان دختر پایه هفتم	کارکردهای اجرایی، مشکلات بین فردی، ناگویی هیجانی
۲۹	رستمی و همکاران	۱۴۰۲	پیش بینی گرایش به فضای مجازی و اینترنت بر اساس جو عاطفی خانواده، راهبردهای حل مسئله و پیوند والدینی دانش آموزان مقطع متوسطه دوم	جو عاطفی خانواده، راهبردهای حل مسئله، پیوند والدینی
۳۰	جعفری کادیجانی و معدنی	۱۴۰۲	نقش نگرش مذهبی، حمایت اجتماعی و حالات خلقی در پیش بینی اعتیاد به اینترنت در دانش آموزان مقطع متوسطه	نگرش مذهبی، حمایت اجتماعی، حالات خلقی
۳۱	قاسمی طبسی	۱۴۰۲	معنا در زندگی و احساس تنهایی: مطالعه مقایسه‌ای بین نوجوانان دارای اعتیاد به اینترنت و نوجوانان عادی	معنا در زندگی، احساس تنهایی
۳۲	معمار و همکاران	۱۴۰۱	رابطه ویژگی‌های شخصیتی و عملکرد تحصیلی با اعتیاد به اینترنت در دانش آموزان پسر دوره متوسطه	ویژگی‌های شخصیتی، عملکرد
۳۳	اکبری و همکاران	۱۴۰۱	نقش واسطه‌ای سلامت معنوی در ارتباط بین هوش هیجانی و اعتیاد به تلفن همراه	سلامت معنوی، هوش هیجانی
۳۴	جوزی و همکاران	۱۴۰۱	الگوی ساختاری سبک‌های دلبستگی، سه گانه تاریک شخصیت، حساسیت به طرد شدن با اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی با میانجی‌گری مهارت‌های ارتباطی در دانش آموزان	سبک‌های دلبستگی، سه گانه تاریک شخصیت، حساسیت به طرد شدن، مهارت‌های ارتباطی
۳۵	زارعی محمودآبادی و همکاران	۱۴۰۱	پیش بینی اعتیاد به اینترنت بر پایه مهرورزی والدین و مهارت‌های اجتماعی با در نظر گرفتن نقش واسطه‌ای احساس تنهایی در دانش آموزان شهر یزد	مهرورزی والدین، مهارت‌های اجتماعی، احساس تنهایی
۳۶	خوشخو و عیس زادگان	۱۴۰۱	همبستگی سنخ‌های شبانه روزی، سبک‌های دلبستگی و پردازش هیجانی با اعتیاد به اینترنت در بین دانش آموزان دبیرستانی دختر شهر ارومیه	سنخ‌های شبانه روزی، سبک‌های دلبستگی، پردازش هیجانی

۳۷	پورآقا رودبرده و همکاران	۱۴۰۱	ارتباط جو عاطفی خانواده، خودمهارگری و کیفیت خواب با اعتیاد به اینترنت در نوجوانان	جو عاطفی خانواده، خودمهارگری، کیفیت خواب
۳۸	خشان و تمنای فر	۱۴۰۱	رابطه بین سبک‌های فرزندپروری و سبک‌های دلبستگی با اختلال خواب نوجوانان: نقش میانجی اعتیاد به اینترنت	سبک‌های فرزندپروری، سبک‌های دلبستگی، اختلال خواب
۳۹	تمنای فر و خشان	۱۴۰۱	پیش بینی اعتیاد به اینترنت نوجوانان بر اساس سبک‌های فرزندپروری با میانجی‌گری سبک‌های دلبستگی	سبک‌های فرزندپروری، سبک‌های دلبستگی
۴۰	قریب بلوک و همکاران	۱۴۰۱	پیش بینی کیفیت خواب دانش آموزان بر اساس حساسیت اضطرابی، اعتیاد به اینترنت و بهشیاری	کیفیت خواب، حساسیت اضطرابی
۴۱	جوکار و همکاران	۱۴۰۱	آزمون مدل اعتیاد به اینترنت بر اساس جنبه‌های آسیب‌شناسی روانی، شخصیتی و شناخت اجتماعی با میانجی‌گری راهبردهای مقابله‌ای و انتظارات استفاده از اینترنت	آسیب‌شناسی روانی، شخصیتی، شناخت اجتماعی، راهبردهای مقابله‌ای، انتظارات استفاده از اینترنت
۴۲	اسلامیان و همکاران	۱۴۰۱	مدل یابی علی قربانی سایبری براساس خودآگاهی هیجانی با میانجیگری اعتیاد به تلفن هوشمند در دانش آموزان تیزهوش مقطع متوسطه	خودآگاهی هیجانی
۴۳	شمسی زاده و همکاران	۱۴۰۱	بررسی بهزیستی اجتماعی و خودآگاهی هیجانی بر اساس کیفیت رابطه با والدین به واسطه اعتیاد به تلفن هوشمند در دانش آموزان تیز هوش	بهزیستی اجتماعی، خودآگاهی هیجانی، کیفیت رابطه با والدین
۴۴	توجیه و هاشمی	۱۴۰۱	رابطه احساس تنهایی، اضطراب و افسردگی با اعتیاد به اینترنت در دانش آموزان استفاده کننده از شبکه‌های اجتماعی	احساس تنهایی، اضطراب، افسردگی
۴۵	استاد رحیمی و همکاران	۱۴۰۰	نقش الگوهای ارتباطی خانواده و فرهنگ مدرسه در گرایش به اعتیاد در دانش آموزان	الگوهای ارتباطی خانواده، فرهنگ مدرسه
۴۶	شریفی رهنمو و شریفی رهنمو	۱۴۰۰	رابطه میزان اعتیاد اینترنتی با اهمال کاری تحصیلی و بهزیستی روانشناختی دانش آموزان متوسطه	اهمال کاری تحصیلی، بهزیستی روانشناختی
۴۷	زارعی و فولادوند	۱۴۰۰	رابطه بین کارکرد خانواده و اعتیاد به تلفن هوشمند در نوجوانان در زمان همه‌گیری ویروس کرونا: نقش واسطه‌ای عزت نفس و احساس تنهایی	کارکرد خانواده، عزت نفس، احساس تنهایی
۴۸	ذوالفقاری و ادیب صابر	۱۴۰۰	رابطه وضعیت اجتماعی-اقتصادی و اعتیاد به اینترنت با تمایل به ورزش دانش آموزان مقطع ابتدایی	وضعیت اجتماعی-اقتصادی، تمایل به ورزش
۴۹	باقری و همکاران	۱۴۰۰	نقش اعتیاد به اینترنت، ذهن آگاهی، و تاب‌آوری در پیش بینی سلامت روان دانش آموزان در دوره همه‌گیری کرونا	ذهن آگاهی، تاب‌آوری سلامت روان
۵۰	سواری و همکاران	۱۴۰۰	اثرات فشار روانی بر اهمالکاری تحصیلی از طریق میانجی‌گری انگیزش تحصیلی و اعتیاد به اینترنت	اهمالکاری تحصیلی، انگیزش تحصیلی
۵۱	عبادی و همکاران	۱۴۰۰	اعتیاد به فضای مجازی در دانش آموزان: نقش پیش بین ازخودبیگانگی تحصیلی و آشفته‌گی-روانشناختی	ازخودبیگانگی تحصیلی، آشفته‌گی-روانشناختی
۵۲	رضازاده و همکاران	۱۴۰۰	بررسی ارتباط اعتیاد به اینترنت با ابعاد مختلف عملکرد خانواده در نوجوانان شهرستان خمینی شهر	عملکرد خانواده
۵۳	تختائی و همکاران	۱۴۰۰	مقایسه مهارت‌های حرکتی و شاخص توده بدنی کودکان با اعتیاد و بدون اعتیاد به اینترنت	مهارت‌های حرکتی، شاخص توده بدنی

در مجموع، تعداد ۶ مطالعه مربوط به سال ۱۴۰۴؛ ۸ مطالعه مربوط به سال ۱۴۰۳؛ ۱۷ مطالعه مربوط به سال ۱۴۰۲؛ ۱۳ مطالعه مربوط به ۱۴۰۱ و ۹ مطالعه مربوط به سال ۱۴۰۰ بود.

یافته‌های پژوهش

کلیدواژه‌های اصلی مطالعات به ترتیب شامل اعتیاد به اینترنت؛ اعتیاد به گوش همراه؛ اعتیاد به شبکه‌های مجازی؛ گرایش به واقعیت مجازی؛ اعتیاد به تلفن همراه؛ اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی موبایلی؛ اعتیاد به رسانه اجتماعی؛ اعتیاد به بازی آنلاین و اعتیاد به وب بود. در عنوان پژوهش‌های انجام شده، بیشترین کلیدواژه به کار گرفته شده «دانش آموزان»؛ «نوجوانان»، «دانش آموزان دبیرستانی» بود. از منظر روش‌شناسی بیشترین مطالعات به ترتیب به روش‌های مدل معادلات ساختاری؛ مدل سورکوال؛

رویکرد کمی؛ تجربه زیسته؛ پدیدارشناختی؛ نظریه داده بنیاد؛ مطالعات آسیب شناسی؛ تحلیل مسیر و فراتحلیل، اعتیاد به اینترنت را مورد بررسی قرار داده بودند.

جدول ۳. سطوح تحلیلی استخراج شده از همبسته‌های اعتیاد به اینترنت در شواهد تجربی

ردیف	مقوله	مفهوم	کد(ارجاع)	نظریه‌های مرتبط
۱	فرآیند یادگیری و پردازش	پردازش اطلاعات (فردی و اجتماعی) و توجه	سواد دیجیتال(۱)؛ توجه و تمرکز(۲)؛ شناخت اجتماعی(۴۱)؛ مهارت اجتماعی(۲۱)؛ انعطاف‌پذیری شناختی(۸)؛ کارکردهای اجرایی(۱۵)؛ پردازش هیجانی(۳۶)؛ خودآگاهی هیجانی(۴۲)	پردازش اطلاعات اجتماعی (کریک و داج، ۱۹۹۴)
		تصمیم‌گیری و خودتنظیمی	خودکارآمدی(۴)؛ خودتنظیمی(۴)؛ توانمندی خود(۵)؛ باورهای فراشناختی(۹)؛ خطاهای شناختی(۲۶)؛ انعطاف‌پذیری(۶)؛ سبک‌های مقابله(۱۴)	شناختی-رفتاری (بک ^۲ ، ۱۹۶۷)
		شکل‌گیری نگرش‌ها	انتظارات استفاده از اینترنت(۴۱)؛ نگرش مذهبی(۳۰)؛ هویت معنوی(۲۷)؛ حس انسجام(۵)؛ معنا در زندگی(۳۱)؛ فرهنگ مدرسه(۴۵)؛ محیط یادگیری سازنده‌گرا(۲۱)	کاشت(گربنر و گراس ^۳ ، ۱۹۷۶)
۲	احساسات	تنظیم هیجان	تنظیم هیجان(۷)؛ اجتناب تجربی(۲۰)؛ انعطاف‌پذیری شناختی(۸)؛ راهبردهای تنظیم هیجان(۱۶)؛ پردازش هیجانی(۳۶)	تنظیم هیجان (گراس ^۴ ، ۲۰۰۲)
		اضطراب و افسردگی	اضطراب(۱۰، ۱۱)؛ افسردگی(۱۱)؛ احساس تنهایی(۲۳)؛ حساسیت اضطرابی(۴۰)؛ نشخوار فکری(۲۳)؛ مشکلات جسمانی(۱۱)؛ حساسیت اضطرابی(۴۰)	هراس افزایشی(مک‌کامبز و شاو ^۵ ، ۱۹۷۳)
		سلامت روان و تاب‌آوری	تاب‌آوری(۱۲)، سلامت روان(۴۹)؛ بهزیستی روانشناختی(۴۶)؛ رضایت از زندگی(۲۶)؛ هوش هیجانی(۱۲)؛ خطاهای شناختی(۲۶)	تاب‌آوری (ماستن ^۶ ، ۲۰۰۱)
۳	فرآیند اجتماعی و بین‌فردی	تعاملات اجتماعی	روابط بین‌فردی(۱)؛ تعاملات اجتماعی(۲)؛ مهارت‌های ارتباطی(۲۵)؛ سبک‌های دلبستگی(۶)؛ حساسیت به طرد شدن(۳۴)	یادگیری اجتماعی(بندورا ^۷ ، ۱۹۷۷)
		تعارض‌های خانوادگی و حمایتی	جو عاطفی خانواده(۷)؛ تعارض با والدین(۱۴)؛ پیوند والدینی(۳۹)؛ درگیری بین والدین(۱۳)؛ سبک‌های فرزندپروری(۳۸)؛ مهرورزی والدین(۳۵)	سیستم‌های خانوادگی(بوين ^۸ ، ۱۹۷۸)
		فشار اجتماعی و فرهنگی	حمایت اجتماعی(۳۰)؛ فشار اجتماعی(۲۰)؛ فرهنگ مدرسه(۴۵)؛ وضعیت اجتماعی-اقتصادی(۴۸)؛ پذیرش اجتماعی(۴۱)	تعاملات اجتماعی(گافمن ^۹ ، ۱۹۵۹)
۴	فرآیند رفتاری و زندگی	سبک‌های فرزندپروری و نقش والدین	مهرورزی والدین(۳۵)؛ سبک‌های فرزندپروری(۳۸، ۲۹)	سیستم‌های خانوادگی(بوين ^۸ ، ۱۹۷۸)
		رفتارهای پرخطر	پرخاشگری(۲۴)؛ قانون‌گریزی(۲۴)؛ بیش‌فعالی(۲۴)؛ تکانشگری(۲۱)؛ حساسیت به طرد شدن(۳۴)؛ سه‌گانه تاریک شخصیت(۳۴)	یادگیری اجتماعی(بندورا ^۷ ، ۱۹۷۷)
		وابستگی به رسانه و فناوری	نوموفوبیا(۱۹)؛ سواد رسانه‌ای(۱۹)؛ سواد دیجیتال(۱)؛ انتظارات استفاده از اینترنت(۴۱)؛ تعاملات اجتماعی(۲)	استفاده و رضایت‌مندی(کاتز و همکاران ^{۱۰} ، ۱۹۷۳)
۵	کیفیت زندگی و سلامت جسمی	مدیریت زمان و عملکرد تحصیلی	مدیریت زمان(۱۷)؛ اهمال‌کاری تحصیلی(۴)؛ انگیزش تحصیلی(۵۰)؛ سرزندگی تحصیلی(۱۸)؛ تعلل‌ورزی(۱۸)	شناختی-رفتاری(بک ^{۱۱} ، ۱۹۶۷)
		کیفیت خواب	کیفیت خواب(۲، ۲۷)؛ اختلال خواب(۳۸)	تنظیم هیجان (گراس ^{۱۲} ، ۲۰۰۲)
		سلامت عمومی و انگیزش بدنی	تمایل به ورزش(۴۸)؛ شاخص توده بدنی(۵۳)؛ انگیزش حرکتی دانش‌آموزان(۲۲)	انگیزش(رایان و دسی ^{۱۳} ، ۲۰۰۰)

۱. Crick & Dodge

۲. Beck

۳. Gerbner & Gross

۴. Gross

۵. McCombs & Shaw

۶. Masten

۷. Bandura

۸. Bowen

۹. Goffman

۱۰. Katz et al

۱۱. Beck

۱۲. Gross

۱۳. Ryan & Deci

برای کنترل کیفیت از شاخص کاپا استفاده شد، مقدار این شاخص در این پژوهش ۰/۸۵ بود که از مقدار قابل قبول (۰/۶۰) بالاتر است. بنابراین فرضیه استقلال داشتن کدهای به دست آمده رد می شود و کدهای به دست آمده از پایایی برخوردار می باشد.

بحث و نتیجه گیری

طبق یافته های بدست آمده از تجربه و تحلیل مولفه ها، در زمینه اعتیاد به اینترنت عوامل شناختی و پردازش ذهنی، عوامل هیجانی و تنظیم احساسات، عوامل اجتماعی و بین فردی، عوامل رفتاری و سبک زندگی، و کیفیت زندگی و سلامت جسمی؛ جز همبسته ها هستند. در ادامه به بحث در زمینه هر کدام از عوامل پرداخته می شود:

عوامل شناختی و پردازش ذهنی: پردازش اطلاعات، سازوکاری برای رمزگردانی، پردازش اندوختن و بازیابی داده های اجتماعی است که باعث هدایت رفتارهای اجتماعی در فرد می شود (بنت و همکاران^۱، ۲۰۰۵). این امر در ۶ مرحله اصلی رمزگردانی سرخ های اجتماعی، تفسیر ذهنی و بازنمایی اطلاعات، روشن کردن، جستجوی پاسخ های اجتماعی ممکن، گزینش پاسخ و پاسخ رفتاری اتفاق می افتد (پورمودت و بشاش، ۱۳۸۸). در معرض اخبار قرار گرفتن که خود بخشی از تبعات اعتیاد به اینترنت است، می تواند در تمامی این ۶ مرحله در مدل پردازش اطلاعات اجتماعی تاثیر داشته باشد. مطالعات نشان می دهد که سوگیری در مراحل اولیه پردازش اطلاعات با پرخاشگری فیزیکی، رابطه ای و واکنشی رابطه دارد (پورمودت و همکاران، ۱۴۰۰). در مرحله دوم با توجه به شرایط رشدی نوجوان، او به تفسیر اشارات اجتماعی مبتنی بر محیط مجازی می پردازد و معمولاً در این تفسیرها، تاییدطلبی همسالان را هم دارد و همین امر موجب می شود تا یک تاییدگرایی جمعی در محیط رسانه های اجتماعی شکل بگیرد و تفسیر نوجوانان از یک اتفاق واحد از سایر گروه های سنی کاملاً متفاوت باشد. در نهایت نوجوانان بر اساس همین تفسیرها، پاسخ رفتاری خود را در محیط مجازی انتخاب می کنند و به محیط واقعی نیز منتقل می کنند. بنابراین تاثیری که اعتیاد به اینترنت بر تاثیرپذیری از اخبار در نوجوانان دارد در مرحله اول به پردازش اطلاعات فردی و اجتماعی بر می گردد و این امر با تغییر محیط و تعریف آن شکل می گیرد.

از طرفی تاثیر اخبار بر حوزه تصمیم گیری و خودتنظیمی هم در پژوهش ها مورد تاکید است. بر اساس نظریه شناختی- رفتاری «بک»، نقص در کارکردهای اجرایی و وجود شناخت های ناسازگارانه از عوامل اصلی اعتیاد به اینترنت محسوب می شوند (یو^۲، ۲۰۲۳). خیری و همکاران^۳، ۱۴۰۱). مطالعات نشان می دهند نوجوانان مبتلا به اعتیاد اینترنت در آزمون های سنجش خودتنظیمی، نمرات پایین تری کسب می کنند (لی و همکاران^۴، ۲۰۲۵. مارتینز و همکاران^۵، ۲۰۲۵). در زمینه تاثیر اخبار و اعتیاد به اینترنت بر حوزه تصمیم گیری، پژوهش های تصویربرداری مغز، حاکی از آن است که اعتیاد به اینترنت با کاهش فعالیت در قشر پیش پیشانی و افزایش فعالیت در مناطق مرتبط با پاداش (مانند هسته اکومینس) همراه است (لی ژو و همکاران^۶، ۲۰۲۵). این الگوی فعالیت مغزی با تصمیم گیری های تکانشی در نوجوانان مرتبط است. در نهایت اعتیاد به اینترنت بر خودکنترلی به عنوان یکی از متغیرهای مهم در تصمیم گیری و خودتنظیمی تاثیر دارد (مولر و همکاران^۷، ۲۰۲۵). در مجموع اعتیاد به اینترنت در نوجوانان با نقص در خودتنظیمی شناختی و خودکنترلی پایین مرتبط است که منجر به تصمیم گیری تکانشی می شود. طراحی پلتفرم های رسانه های اجتماعی با استفاده از تقویت متغیر (مثل اسکروول بی پایان)، سیستم پاداش مغز را فعال کرده و خودتنظیمی را تضعیف می کند. در این بین، اخبار هیجان انگیز و جذاب با تحریک سیستم لیمبیک، تحمل عصبی ایجاد می کنند و نیاز به استفاده بیشتر را افزایش می دهند. این چرخه، خودکنترلی را کاهش داده و رفتارهای اعتیادآور را تقویت می کند.

¹ . Bennett, S et al

² . Yu,

³ . Li, Q et al

⁴ . López-Martínez, L. F et al

⁵ . Li, Z. et al

⁶ . Müller, S. M et al

برخی از پژوهش‌ها به نقش اساسی والدین در شکل‌گیری نگرش در استفاده صحیح از رسانه‌های اجتماعی، تاکید دارند (سوسیو همکاران^۱، ۲۰۲۴، گانایدین و همکاران^۲، ۲۰۲۲. بیلگ و همکاران^۳، ۲۰۲۲). تغییر نگرش در این حوزه، بر اساس تکنیک‌های مثل اقناع رسانه‌ای در شبکه‌های اجتماعی، در نهایت منجر به تغییر سبک زندگی (آل قیس و همکاران، ۱۳۹۸)، نگرش به تجرد (کاظمی گلوردی و همکاران، ۱۴۰۴)، شکل دهی به افکار عمومی (نعیمی و فرنیان، ۱۴۰۰) می‌شود. در تبیین این نتیجه می‌توان به نظریه کنترل اجتماعی هیرشی^۴ (۲۰۰۲) اشاره کرد. این نظریه بیان می‌کند، افراد زمانی بزهکار می‌شوند که نسبت به قیود اجتماعی کم اعتنا یا بی‌اعتنا شوند. در واقع، نقش رسانه‌ها در این است که می‌توانند هنجارهای اجتماعی موجود در جامعه را تقویت یا تضعیف نمایند. هنگامی که باورها و اعتقادات فرد نسبت به یک موضوع کمرنگ شده یا از بین می‌رود، نوعی رهایی رفتاری در او پدید می‌آید؛ به طوری که خود را از قید و بندهای گذشته جدا می‌کند. اگر فردی قویاً باور داشته باشد که برخی رفتارهای انحرافی درست نیست، مشارکت در آن رفتار برای او دور از تصور است. گربرنر و همکاران^۵ (۲۰۰۲) بیان می‌کند، درس‌هایی که ما در دوران کودکی از رسانه می‌آموزیم، احتمالاً پایه‌هایی برای جهان بینی وسیع ما می‌گردند (نقل از رجبی، ۱۳۹۴). همچنین بر اساس نظریه کاشت (گربرنر، ۱۹۹۸)، اعتیاد به اینترنت صرفاً یک مشکل فردی نیست، بلکه محصول تعامل بین الگوهای رسانه‌ای، تغییر نگرش‌ها و مکانیسم‌های شناختی است. کاهش این آسیب مستلزم مداخلاتی در سطح محتوای رسانه‌ها و آموزش سواد دیجیتال است.

عوامل هیجانی و تنظیم احساسات: اولین مولفه مورد بررسی در عوامل هیجانی و تنظیم احساسات در زمینه اعتیاد به اینترنت، تنظیم هیجان است. هیجانات نقش غیرقابل انکاری در رفتارهای تکراری و اعتیادآور دارند (کریستین و همکاران^۶، ۲۰۲۵)، چرا که نوجوانی دوره بلوغ عاطفی و هیجانی است و تحولات فرد در زمینه احساسات و شناخت، می‌تواند دست به دست هم داده و زمینه نوسانات خلقی و عاطفی بیشتر و در نتیجه احتمال بیشتر در استفاده از راهبردهای ناسازگارانه تنظیم هیجان را فراهم کند که این روند خود با استرس و اضطراب بیشتر همراه است. تنظیم هیجان فرایندی است که منجر به تغییر در نوع، شدت، مدت و یا بیان احساسات می‌شود که باعث پرورش سطح بهینه‌ای از تعامل با محیط شده و در راه اندازی و حفظ رفتار انطباقی و کاهش استرس، و تجربه هیجانات منفی و رفتار ناسازگارانه حائز اهمیت است (گارلند^۷، ۲۰۲۱). برخی مطالعات مانند کریست و همکاران^۸ (۲۰۲۵) به ارتباط تنظیم هیجان و اعتیاد به اینترنت و شبکه‌های اجتماعی اشاره کرده‌اند. ارتباط بین تنظیم هیجان و اعتیاد به اینترنت را می‌توان از طریق سیستم بازداری رفتاری تبیین کرد. سیستم بازداری رفتاری در حضور نشانه‌هایی که با احتمال مجازات مرتبط است؛ و فعال‌سازی سیستم بازداری رفتاری هیجانات منفی و سایر پاسخ‌ها مانند ترس، افکار عذاب‌آور و فاجعه‌سازی را تسهیل می‌کند (کیومرثی لاریجانی و همکاران، ۱۴۰۳). از این رو نوجوانانی که سیستم بازداری رفتاری آن غیرفعال‌تر است و اضطراب کمتری دارند باعث می‌شود که در موقعیت‌های اضطرابی و استرس‌زا، از راهبردهای تنظیم شناختی هیجان سازگارانه‌تری استفاده کنند و با تمرکز کردن مجدد مثبت، ارزیابی کردن مجدد از نوع مثبت، دیدگاه‌گیری نسبت به دیگران، تمرکز کردن مجدد بر برنامه ریزی و پذیرش کردن، کارکردهای روانشناختی مثبت‌تری را تجربه کنند.

مولفه دیگر حوزه عوامل هیجانی و تنظیم احساسات، اضطراب و افسردگی بود. پژوهش‌ها نشان می‌دهند که اضطراب به عنوان یک مکانیسم میانجی کلیدی، ارتباط بین تجربیات منفی و اعتیاد به اینترنت در نوجوانان را تبیین می‌کند (لیو و همکاران^۹، ۲۰۲۵)، به طوری که حمایت خانوادگی می‌تواند به عنوان یک عامل تعدیل‌کننده این رابطه را تحت تأثیر قرار دهد. مطالعات دیگر با استفاده از مدل‌های میانجی‌گری تعدیل‌شده تأیید می‌کنند که ترکیب اجتناب تجربی، اضطراب و دشواری در بیان احساسات،

^۱ . Cucci, G et al

^۲ . Günaydin, N et al

^۳ . Bilge, M et al

^۴ . Hirschi, T.

^۵ . Gerbner, G et al

^۶ . Chrétien, S et al

^۷ . Garland

^۸ . Christ, C et al

^۹ . Liu, Y et al

سهم قابل توجهی در توسعه اعتیاد به اینترنت دارد (یی و همکاران^۱، ۲۰۲۵). در این چارچوب، مواجهه مکرر با اخبار منفی و اضطراب آور - به ویژه در فضای مجازی - این چرخه معیوب را تشدید می کند، چرا که محتوای اضطراب برانگیز اخبار، راهبردهای اجتنابی را فعال می سازد؛ فقدان حمایت خانوادگی مناسب، فرد را به سمت استفاده افراطی از اینترنت به عنوان مکانیسم مقابله ای سوق می دهد؛ و ناتوانی در پردازش صحیح هیجانات منفی، وابستگی روانی به فضای مجازی را افزایش می دهد. از طرفی تحلیل شبکه ای روابط بین اعتیاد به اینترنت و افسردگی در نوجوانان نشان می دهد که این دو اختلال از طریق مکانیسم های شناختی ناسازگار به طور قوی با هم مرتبط هستند (وو و همکاران^۲، ۲۰۲۵). فراتحلیل های جهانی نیز مؤید شیوع بالای همبودی این دو اختلال است، به طوری که حدود ۲۶ درصد از مبتلایان به اعتیاد اینترنت، معیارهای افسردگی را نیز دارا هستند (لیو و همکاران^۳، ۲۰۲۵). مطالعات طولی نشان می دهد، روابط بین افسردگی، تنظیم هیجان و اعتیاد به اینترنت، با گذشت زمان تشدید می شود (تیان و همکاران^۴، ۲۰۲۵). در این چارچوب، اخبار به ویژه در شرایط بحرانی مانند همه گیری کووید-۱۹ به عنوان عامل خطر اضافی عمل می کند؛ پژوهش ها نشان می دهند که درک خطر بیماری، همبستگی معنی داری با تشدید نشانه های افسردگی و اعتیاد به اینترنت دارد (انگ و همکاران^۵، ۲۰۲۵).

مولفه سوم عوامل هیجانی و تنظیم احساسات، سلامت روان و تاب آوری می باشد. اعتیاد به اینترنت با سلامت روانی ضعیف رابطه مستقیم دارد (مولینا و همکاران^۶، ۲۰۲۵) و این ارتباط در میان نوجوانان به ویژه از طریق کاهش تعاملات حضوری تشدید می شود (ارگان و همکاران^۷، ۲۰۲۵). تحلیل های کتاب سنجی حاکی از آن است که این رابطه دوطرفه است (بهاکیا و لاکشمانا^۸، ۲۰۲۵). در این چارچوب، اخبار به ویژه محتوای منفی و اضطراب آور، با فعال سازی مکانیسم های اجتنابی و تشدید اضطراب، این چرخه معیوب را تقویت می کنند. مطالعات بین فرهنگی نشان می دهد که تاب آوری به عنوان عامل محافظتی قوی در برابر رفتارهای اعتیاد آور اینترنتی عمل می کند (المولا و همکاران^۹، ۲۰۲۵). تحلیل های معادلات ساختاری تأیید می کنند که افراد با تاب آوری روان شناختی بالاتر، کمتر در معرض اعتیاد اینترنتی و احساس تنهایی قرار می گیرند (بور و همکاران^{۱۰}، ۲۰۲۵). مدل های یادگیری نیز نشان داده اند که تعامل بین عزت نفس و تاب آوری می تواند اعتیاد به اینترنت در نوجوانان را پیش بینی کند (لیو و همکاران^{۱۱}، ۲۰۲۵). در این میان، اخبار منفی با تضعیف تاب آوری دیجیتال و کاهش احساس تعلق این رابطه محافظتی را تحت تأثیر قرار می دهد. به ویژه، مواجهه مکرر با اخبار اضطراب آور می تواند مکانیسم های مقابله ای نوجوانان را مختل کرده و آن ها را به سمت استفاده افراطی از فضای مجازی سوق دهد. این یافته ها بر اهمیت تقویت تاب آوری دیجیتال و آموزش سواد رسانه ای برای مقابله با تأثیرات منفی اخبار تأکید دارند.

عوامل اجتماعی و بین فردی: اولین مولفه مورد بررسی در این رابطه، تعاملات اجتماعی می باشد. پژوهش ها نشان

می دهد اعتیاد به اینترنت و شبکه های اجتماعی با کاهش کیفیت تعاملات اجتماعی و مهارت های ارتباطی رابطه معکوس دارد (اوکافور و اونیمایچ^{۱۲}، ۲۰۲۵)، به ویژه در دوران پساکرونا، اعتیاد به پلتفرم های ویدئویی کوتاه منجر به جایگزینی ارتباطات مجازی به جای تعاملات حضوری شده است (یایو و همکاران^{۱۳}، ۲۰۲۵). این وضعیت در میان افرادی که از آموزش الکترونیکی استفاده می کنند، که زمان بیشتری را صرف فناوری می کنند، تشدید شده و مهارت های اجتماعی آنان را تضعیف می کند (برات

¹ . Yi, Z et al

² . Wu, J et al

³ . Liu, X et al

⁴ . Tian, Y et al

⁵ . Zhang, H et al

⁶ . Soriano-Molina et al

⁷ . Ergün et al

⁸ . Bhukya, A., & Lakshmana, G.

⁹ . Almulla, M. O et al

¹⁰ . Ataman-Bor et al

¹¹ . Liu et al

¹² . Okafor & Onyemaechi

¹³ . Yao, Y., She, K., & Wang, Y.

دستجردی و عابدینی^۱، ۱۴۰۳). در این میان، اخبار منفی و اضطراب‌آور با ایجاد استرس و کاهش تمایل به تعاملات حضوری، این چرخه معیوب را تقویت می‌کنند. مولفه دوم مورد بررسی تعارض‌های خانوادگی و حمایتی می‌باشد. پژوهش‌ها نشان می‌دهد وابستگی والدین به اینترنت، از طریق ایجاد تعارض والد-فرزند، خطر اعتیاد به اینترنت را افزایش می‌دهد (لانگ و همکاران^۲، ۲۰۲۴)، این رابطه در خانواده‌هایی که والدین مبتلا به اعتیاد اینترنتی هستند، به صورت معناداری قوی‌تر مشاهده می‌شود (پانورگیا و همکاران^۳، ۲۰۲۵). مطالعات بین‌فرهنگی تأیید می‌کنند که اعتیاد والدین به اینترنت نه تنها الگوی استفاده ناسالم را به نوجوانان منتقل می‌کند، بلکه توانایی مدیریت تعارضات خانوادگی را نیز تضعیف می‌نماید (یانکوسکایا^۴، ۲۰۲۵). در این چارچوب، مواجهه مکرر با اخبار منفی (به‌ویژه در شرایط بحرانی) با افزایش سطح استرس خانواده و کاهش مهارت‌های حل تعارض، این چرخه معیوب را تشدید می‌کند. مولفه سوم فشار اجتماعی و فرهنگی است. فشار اجتماعی دیجیتال و شرایط زندگی، با واسطه‌گری پریشانی روانی، منجر به اعتیاد به اینترنت می‌شوند (هررو و همکاران^۵، ۲۰۲۲)، در این رابطه، حمایت اجتماعی پایین از طریق کاهش تاب‌آوری و افزایش علائم استرس، خطر اعتیاد اینترنتی را در نوجوانان افزایش می‌دهد (سوی و چی^۶، ۲۰۲۱). پژوهش‌ها همچنین نشان می‌دهند حمایت اجتماعی ناکافی با واسطه‌گری اعتیاد به اینترنت، قربانی شدن در فضای مجازی را افزایش می‌دهد (چو و همکاران^۷، ۲۰۲۱). در این چارچوب، اخبار منفی با تشدید هیجانات منفی و کاهش خودکنترلی (ژونگ و همکاران^۸، ۲۰۲۵)، و همچنین از طریق افزایش خصومت و افسردگی این چرخه معیوب را تقویت می‌کنند. یافته‌ها حاکی از آن است که حمایت اجتماعی ادراک شده می‌تواند با تعدیل علائم افسردگی و اضطراب، اثرات منفی این فشارها را کاهش دهد (جین و همکاران^۹، ۲۰۲۵).

عوامل رفتاری و سبک زندگی: اولین مولفه مورد بررسی در عوامل رفتاری و سبک زندگی، رفتارهای پرخطر است. پژوهش‌ها نشان می‌دهد اعتیاد به اینترنت به‌طور معناداری با افزایش افکار خودآسیبی و رفتارهای پرخطر در نوجوانان مرتبط است (ماسلیک و همکاران^{۱۰}، ۲۰۲۵). این ارتباط از طریق مکانیسم‌های مختلفی از جمله کاهش کنترل بازداری و افزایش سطح اضطراب تشدید می‌شود. در جمعیت‌های آسیب‌پذیر مانند کودکان ساکن مناطق محروم و محروم از تحصیل (ترک تحصیل کرده)، این رابطه قوی‌تر بوده و عوامل محافظتی کمتری وجود دارد (ژانگ و همکاران^{۱۱}، ۲۰۲۵). مطالعات طولی در چین نشان داده‌اند که اعتیاد به اینترنت می‌تواند خطر اقدام به خودکشی را در نوجوانان ۱۱ تا ۱۷ ساله افزایش دهد (لی و همکاران^{۱۲}، ۲۰۲۵). در این میان، اخبار منفی و اضطراب‌آور با تأثیر بر خودکنترلی واقعی و مجازی، این چرخه معیوب را تقویت می‌کنند. مرور سیستماتیک مداخلات پیشگیرانه نشان می‌دهد که آموزش مهارت‌های خودتنظیمی در سنین پایین می‌تواند اثرات منفی این چرخه را کاهش دهد (تیوپیلوس و همکاران^{۱۳}، ۲۰۲۴).

مولفه دیگر مورد بررسی وابستگی به رسانه و فناوری است. پژوهش‌ها نشان می‌دهد که ترس از جدایی از تلفن همراه (نوموفوبیا) و اعتیاد به اینترنت رابطه تقابلی دارند، به‌طوری که هر یک دیگری را تشدید می‌کند (موزمیل و مالیک^{۱۴}، ۲۰۲۵). این پدیده را می‌توان از سه منظر تفسیر کرد: اعتیاد، به‌عنوان بخشی از هویت فرد (خود گسترش‌یافته) و به‌عنوان پاسخی به ترس از دست دادن فرصت‌ها (لی و همکاران^{۱۵}، ۲۰۲۵). در این چارچوب، اخبار اضطراب‌آور و هشدارهای لحظه‌ای با تحریک ترس از دست

^۱ . Barat & Abedini

^۲ . Long et al

^۳ . Panourgia et al

^۴ . Yankouskaya et al

^۵ . Herrero et al

^۶ . Cui, X., & Chi, X

^۷ . Chu et al

^۸ . Zhong et al

^۹ . Jin et al

^{۱۰} . Muslić et al

^{۱۱} . Zhang et al

^{۱۲} . Li, S et al

^{۱۳} . Theopilus et al

^{۱۴} . Muzzammil, A., & Malik, L.

^{۱۵} . Li et al

دادن اطلاعات، هم نوموفوبیا و هم اعتیاد به اینترنت را تشدید می کنند. این چرخه معیوب منجر به کاهش کیفیت تعاملات اجتماعی واقعی و افزایش وابستگی به دستگاه های دیجیتال می شود. مولفه دیگر در این حیطه، مدیریت زمان و عملکرد تحصیلی در بین نوجوانان می باشد. مطالعات طولی در تایوان نشان داده اند که مدیریت نادرست اوقات فراغت و احساس ملالت، سهم بسزایی در افزایش اعتیاد به اینترنت دارد (وانگ^۱، ۲۰۱۹). این رابطه در پژوهش های اخیر نیز تأیید شده است، به طوری که بین اعتیاد به اینترنت و اختلال در برنامه ریزی زمانی ارتباط معناداری مشاهده شده است (علی و همکاران^۲، ۲۰۲۴). در این چارچوب، مواجهه مکرر با اخبار و محتوای جذاب اینترنتی، با ایجاد حواس پرتی و اختلال در تمرکز، این چرخه معیوب را تشدید می کند.

مولفه دیگر سبک های فرزندپروری و کیفیت رابطه والدین است. پژوهش ها نشان می دهند برنامه های آموزشی والدین می توانند به طور معناداری در کاهش استفاده مشکل ساز نوجوانان از اینترنت مؤثر باشند (سله و همکاران^۳، ۲۰۲۵). تفاوت های جنسیتی در تأثیر سبک های فرزندپروری بر تعارضات والد-نوجوان حول استفاده از تلفن همراه مشاهده شده است، به طوری که این تأثیرات در دختران و پسران متفاوت است (یانگ و لی^۴، ۲۰۲۵). همچنین، شیوه های والدینی در مدیریت رسانه با میزان استفاده از صفحه نمایش در نوجوانان ارتباط دارد (ناگاتا و همکاران^۵، ۲۰۲۵). در این میان، اخبار و محتوای رسانه ای می توانند با ایجاد اضطراب در والدین، منجر به اتخاذ سبک های فرزندپروری سخت گیرانه یا بی تفاوت شوند که خود می تواند خطر اعتیاد به اینترنت را در نوجوانان افزایش دهد. از سوی دیگر، اخبار مرتبط با خطرات فضای مجازی ممکن است والدین را به نظارت بیشتر ترغیب کند، اما اگر این نظارت با گرمی و حمایت همراه نباشد، می تواند به تعارضات بیشتر بین والدین و نوجوان منجر شود. یافته ها بر اهمیت آموزش والدین در زمینه مدیریت رسانه و ایجاد تعادل بین نظارت و حمایت عاطفی تأکید دارند. این آموزش ها باید شامل افزایش آگاهی والدین درباره تأثیر اخبار و محتوای رسانه ای بر روابط خانوادگی و انتخاب سبک های فرزندپروری مناسب نیز باشد.

کیفیت زندگی و سلامت جسمی: اولین مولفه در این زمینه، کیفیت خواب است. پژوهش ها نشان می دهد که اعتیاد به اینترنت با کاهش معنادار کیفیت خواب در نوجوانان و بزرگسالان مرتبط است (آچاریا و همکاران^۶، ۲۰۲۵). مطالعات شناختی تأیید می کنند که سوگیری توجه به محتوای اینترنتی و هیجانی، با میانجی گری کیفیت خواب پایین، اعتیاد به اینترنت را تشدید می کند (تسومارا و کوسونوکی^۷، ۲۰۲۵). همچنین، قربانیان قلدری با استفاده افراطی از تلفن همراه، کیفیت خواب پایین تری را تجربه می کنند (پنگ و همکاران^۸، ۲۰۲۵). در این چارچوب، اخبار اضطراب آور و ترس از دست دادن، ناشی از رسانه های اجتماعی، با افزایش برانگیختگی هیجانی و تأخیر در به خواب رفتن، این چرخه معیوب را تقویت می کنند (رحمان و همکاران^۹، ۲۰۲۵). یافته ها بر اهمیت مدیریت مصرف اخبار و مداخلات رفتاری برای بهبود بهداشت خواب تأکید دارند. از طرفی سلامت عمومی و انگیزش بدنی نیز جز مولفه های کیفیت زندگی و سلامت جسمانی است. مطالعات سیستماتیک نشان می دهند اعتیاد به اینترنت و اختلال بازی های رایانه ای با افزایش شاخص توده بدنی در کودکان و نوجوانان مرتبط است (چو موختار و مک گی^{۱۰}، ۲۰۲۵). همچنین اعتیاد اینترنتی با پرخوری عصبی و نگرانی از تصویر بدن رابطه دارد (رضوان و همکاران^{۱۱}، ۲۰۲۴؛ تونالیگیل و مرال^{۱۲}، ۲۰۲۵). بررسی های بین نسلی نشان می دهد اعتیاد دیجیتال هم بر سلامت روان و هم سلامت جسمی همه سنین اثر منفی می گذارد (وتریسولوان و همکاران^{۱۳}، ۲۰۲۵). در این میان، اخبار مرتبط با استانداردهای زیبایی غیرواقعی و محتوای شبکه های اجتماعی با ایجاد نارضایتی

1 . Wang

2 . Ali et al

3 . Sela et al

4 . Yang & Li

5 . Nagata et al

6 . Acharya et al

7 . Tsumura & Kusunoki

8 . Peng et al

9 . Rahman et al

10 . Che Mokhtar, M., & McGee, R.

11 . Rezvaniyan, L., & Rahimzadeh, S.

12 . Tunaligil, V., & Meral, G.

13 . Vettriselvan, R et al

از بدن، انگیزه فعالیت بدنی را کاهش داده و رفتارهای ناسالم تغذیه‌ای را تشدید می‌کنند. این چرخه معیوب از چهار مسیر عمل می‌کند: ۱) کاهش فعالیت فیزیکی ناشی از استفاده طولانی از اینترنت ۲) اختلال خواب و تأثیر آن بر متابولیسم ۳) افزایش مصرف تنقلات ناسالم هنگام وب‌گردی ۴) اضطراب ناشی از اخبار منفی که به پرخوری هیجانی می‌انجامد.

در نهایت، پژوهش حاضر نشان می‌دهد که اعتیاد به اینترنت و مصرف افراطی اخبار در نوجوانان یک چرخه معیوب ایجاد می‌کند که پیامدهای منفی گسترده‌ای دارد. مواجهه مداوم با اخبار منفی و هیجان‌انگیز باعث فعال‌سازی سیستم پاداش مغز می‌شود و رفتارهای اعتیادآور را تقویت می‌کند. از سوی دیگر، اعتیاد به اینترنت منجر به اختلال در عملکردهای شناختی مانند توجه، تصمیم‌گیری و کنترل تکانه می‌گردد. این وضعیت با افزایش سطح اضطراب، افسردگی و کاهش عزت‌نفس همراه است و روابط اجتماعی نوجوانان را تحت تأثیر قرار می‌دهد. خانواده‌ها با سبک‌های فرزندپروری نامناسب (سخت‌گیری بیش از حد یا بی‌توجهی) می‌توانند این مشکل را تشدید کنند. برای مقابله با این چالش‌ها، راهکارهای جامعی شامل آموزش سواد رسانه‌ای، تقویت مهارت‌های خودتنظیمی و ایجاد محیط خانوادگی حمایتی پیشنهاد می‌شود. این پژوهش بر ضرورت مداخلات زودهنگام و برنامه‌ریزی سیاستی برای کاهش محتوای آسیب‌زننده در فضای مجازی تأکید دارد.

ملاحظات اخلاقی

مشارکت نویسندگان

تمامی نویسندگان در مسیر نگارش پژوهش مشارکت داشته‌اند.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

حامی مالی

این پژوهش دارای حامی مالی نبوده است.

سپاسگزاری

از آقای دکتر علی دلاور به خاطر بازبینی متن مقاله و ارائه نظرهای اصلاحی تشکر و قدردانی می‌شود، همچنین از داوران محترم به خاطر ارائه نظرهای ساختاری و علمی سپاسگزاری می‌شود.

منابع

- بابازاده مقدم، حامد، خدری، نجمه. (۱۴۰۱). دسترسی به اینترنت به عنوان یک حق بنیادین جدید. علوم خبری. ۱۱ (پیاپی ۴۱)، ۷۳-۱۱۶.
- برات دستجردی، نگین. عابدینی، یاسمین. (۱۴۰۳). رابطه بین اعتیاد به فناوری بر مهارت‌های اجتماعی دانشجویان. روندها و دستاوردها در فناوری یادگیری. ۱ (۲)، ۵-۲۲.
- پورمودت، خاتون. بشاش، لعلیا. (۱۳۸۸). بررسی تحول پردازش اطلاعات اجتماعی دانش آموزان کم توان ذهنی آموزش پذیر. پژوهش در حیطه کودکان استثنایی. ۹ (پیاپی ۳۳)، ۱-۱۲.
- پورمودت، خاتون. نشاط دوست، حمیدطاهر. کجباف، محمدباقر. طالبی، هوشنگ. (۱۴۰۰). مقایسه پردازش اطلاعات اجتماعی بر اساس مدل شناختی اجتماعی Dodge و rickC در کودکان با و بدون اختلال بی‌نظمی خلق اخلا گر. تازه‌های علوم شناختی. ۲۳ (۲)، ۱-۱۲.
- خیری، یوسف. کلاهی حامد، صبا. پورعلی وکیلی میاندوآب، ملیحه. شالچی، بهزاد. (۱۴۰۳). تبیین اعتیاد به اینترنت بر اساس ابعاد باورهای فراشناختی و امنیت هیجانی در نوجوانان دختر. خانواده و پژوهش. ۲۱ (۲)، ۲۷-۴۱.
- محمودی رجا، سیدزکریا. ابراهیم بزدی، امیرحسین. سمیعی، محمدعلی. (۱۴۰۴). وضعیت نظم ملی جمهوری اسلامی ایران در دهه اخیر (با تأکید بر نقش و کارکرد شبکه‌های مجازی). علوم خبری. ۱۴ (۱)، ۱۴۵-۱۲۱.
- ملایی، محمدمهدی. (۱۴۰۳). سیاست‌گذاری محتوای مطلوب برای فضای سایبر ایران: آینده پژوهشی با روش پس نگری. علوم خبری. ۱۳ (پیاپی ۵۲)، ۱۱۲-۱۳۲.

References:

- Afrash, I., & Khajir, J. (2021). Proposing an optimal model for Iranian podcast businesses. *News Science*, 10(38), 113–144. (in Persian)
- Aksoy, S., Avunduk, S., Gavcar, E. G., & Büber, A. (2025). Evaluation of social media privacy, internet addiction in adolescents who are victims of sexual abuse and digital awareness in their parents. *Journal of Psychiatric Research*, 10. <https://doi.org/10.1016/j.jpsychires.2025.01.030>
- Ali, H. F. M., Mousa, M. A. E. G., Atta, M. H. R., & Morsy, S. R. (2024). Exploring the association between internet addiction and time management among undergraduate nursing students. *BMC Nursing*, 23(1), 632. <https://doi.org/10.1186/s12912-024-02273-5>
- Almulla, M. O., Alismail, A. M., Mahama, I., & Almulla, A. A. (2025). Resilience as a predictor of internet addictive behaviours: A study among Ghanaian and Saudi samples using structural equation modelling approach. *BMC Psychology*, 13(1), 77. <https://doi.org/10.1186/s40359-025-02383-y>
- Arafat, D., Jamal, J., Sachs, A., Suchan, B., Juckel, G., & Thoma, P. (2025). Emotion recognition in individuals with elevated internet addiction scores: An event-related potential study. *Psychiatry Research: Neuroimaging*, 349, 111982. <https://doi.org/10.1016/j.pscychresns.2025.111982>
- Ataman-Bor, N., Dilbiler, Y., Duran, R., & Doğan, H. (2025). Challenges of the digital age: The relationship between internet addiction, loneliness and psychological resilience of university students. *Psychological Reports*, 00332941251335581. <https://doi.org/10.1177/00332941251335581>
- Babazadeh Moghadam, H., & Khodari, N. (2022). Access to the internet as a new fundamental right. *News Sciences*, 11(1), 73–116. (In Persian)
- Barat Dastjerdi, N., & Abedini, Y. (2023). The relationship between technology addiction and students' social skills. *Trends and Achievements in Learning Technology*, 1(2), 5–22. (In Persian)
- Bennett, S., Farrington, D. P., & Huesmann, L. R. (2005). Explaining gender differences in crime and violence: The importance of social cognitive skills. *Aggression and Violent Behavior*, 10(3), 263–288. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2004.07.001>
- Bhukya, A., & Lakshmana, G. (2025). Internet use, internet addiction, and mental health among adult population: Bibliometric analysis. *Journal of Technology in Behavioral Science*, 1–19. <https://doi.org/10.1007/s41347-025-00495-1>
- Bickham, D. S. (2021). Current research and viewpoints on internet addiction in adolescents. *Current Pediatrics Reports*, 9, 1–10. <https://doi.org/10.1007/s40124-020-00236-3>
- Bilge, M., Uçan, G., & Baydur, H. (2022). Investigating the association between adolescent internet addiction and parental attitudes. *International Journal of Public Health*, 67, 1605065. <https://doi.org/10.3389/ijph.2022.1605065>
- Chrétien, S., et al. (2025). Emotional regulation in substance-related and addictive disorders treatment: A systematic review. *Journal of Gambling Studies*, 1–96. <https://doi.org/10.1007/s10899-024-10366-8>
- Christ, C., et al. (2024). Internet-based emotion regulation training aimed at reducing violent revictimization and depressive symptoms in victimized depressed patients: Results of a randomized controlled trial. *Journal of Affective Disorders*, 355, 95–103. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2024.03.028>
- Chu, X., et al. (2021). Social support and cyberbullying for university students: The mediating role of internet addiction and the moderating role of stress. *Current Psychology*, 1–9. <https://doi.org/10.1007/s12144-021-01607-9>
- Garland, E. L. (2021). Mindful positive emotion regulation as a treatment for addiction: From hedonic pleasure to self-transcendent meaning. *Current Opinion in Behavioral Sciences*, 39, 168–177. <https://doi.org/10.1016/j.cobeha.2021.03.019>
- Günaydın, N., et al. (2022). The relationship between problematic internet use in adolescents and emotion regulation difficulty and family internet attitude. *Journal of Community Psychology*, 50(2), 1135–1154. <https://doi.org/10.1002/jcop.22708>
- Hammood, Y. M., et al. (2025). Gender differences in the prevalence and psychopathological mechanisms of internet addiction among Iranians aged 18 to 24: A nationwide study. *Child Abuse & Neglect*, 163, 107428. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2025.107428>
- Ismail, A. (2024). The relationship between internet addiction and stress, anxiety, and depression in adolescents in Saudi Arabia. *Journal of Pediatric Nursing*, 77, 111–116. <https://doi.org/10.1016/j.pedn.2024.03.007>
- Jiang, H., et al. (2025). The impact of emotional neglect on internet addiction among left-behind adolescents in rural China: A moderated mediation model. *Child Abuse & Neglect*, 163, 107341. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2025.107341>

- Jin, L. Q., et al. (2025). Perceived social support and symptoms of depression and anxiety among Chinese adolescents: A moderated chain mediation model. *International Journal of Mental Health Promotion*, 27(1). <https://doi.org/10.32604/ijmhp.2025.057962>
- Khairi, Y., et al. (2023). Explaining internet addiction based on dimensions of metacognitive beliefs and emotional security in adolescent girls. *Family and Research*, 21(2), 27–41. (In Persian)
- Kong, F., et al. (2025). Mediating roles of psychological entitlement and presence of meaning in the associations between parental measures (rejection and overprotection) and adolescent internet addiction. *Journal of Affective Disorders*. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2025.04.131>
- Li, S., et al. (2025). The association between internet addiction and the risk of suicide attempts in Chinese adolescents aged 11–17 years: Prospective cohort study. *Journal of Medical Internet Research*, 27, e52083. <https://doi.org/10.2196/52083>
- Li, Z., He, Q., Elhai, J. D., Montag, C., & Yang, H. (2025). Neural mechanisms of behavioral addiction: An ALE meta-analysis and MACM analysis. *Journal of Behavioral Addictions*. <https://doi.org/10.1556/2006.2024.00082>
- Liang, Y., Zeng, M., Zhou, Y., & Gong, J. (2025). Associations among child maltreatment, non-suicidal self-injury and internet addiction in adolescents: Longitudinal mediation of symptoms of complex posttraumatic stress disorder. **Child Abuse & Neglect*, 166, 107507. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2025.107507>
- Liu, R., Wang, S., Tarimo, C. S., et al. (2025). Building machine learning predictive models for adolescent internet addiction: Key findings on self-esteem and resilience interaction. *Research Square*. <https://doi.org/10.21203/rs.3.rs-5606509/v1>
- Liu, Y., Peng, J., Ding, J., Wang, J., et al. (2025). Anxiety mediated the relationship between bullying victimization and internet addiction in adolescents, and family support moderated the relationship. *BMC Pediatrics*, 25(1), 8. <https://doi.org/10.1186/s12887-024-05348-z>
- López-Martínez, L. F., Carretero, E. M., Carrasco, M. A., & Pérez-García, A. M. (2025). Self-regulation, emotional symptomatology, substance use, and social network addiction in adolescent self-harm. *Behavioral Sciences*, 15(3), 257. <https://doi.org/10.3390/bs15030257>
- Mahmoudi Raja, S., Ebrahim Bozdi, A., & Samiei, M. (2024). The state of national order in the Islamic Republic of Iran in the last decade (With emphasis on the role and function of virtual networks). *News Sciences*, 14(1), 121–145. (In Persian)
- Marin, M. G., Nuñez, X., & de Almeida, R. M. M. (2021). Internet addiction and attention in adolescents: A systematic review. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 24(4), 237–249. <https://doi.org/10.1089/cyber.2019.0698>
- Moulaei, M. (2023). Policy-making desirable content for Iranian cyberspace: Future research with a retrospective method. *News Sciences*, 13(4), 112–132. (In Persian)
- Nagata, J. M., Paul, A., Yen, F., et al. (2025). Associations between media parenting practices and early adolescent screen use. *Pediatric Research*, 97(1). <https://doi.org/10.1038/s41390-024-03471-0>
- Peng, J., Wang, J., Chen, J., Li, G., Xiao, H., Liu, Y., ... & Zhang, Y. (2025). Mobile phone addiction was the mediator and physical activity was the moderator between bullying victimization and sleep quality. *BMC Public Health*, 25(1), 1–13. <https://doi.org/10.1038/s41598-024-71797-2>
- Pourmudat, K., & Bashash, L. (2009). Investigating the development of social information processing in educable mentally retarded students. *Research in the Field of Exceptional Children*, 9(3), 1–12. (In Persian)
- Pourmudat, K., Neshat Doost, H., Kojbaf, M., & Talebi, H. (2021). Comparison of social information processing based on the social cognitive model of RickC and Dodge in children with and without disruptive mood disorder. *Cognitive Sciences Updates*, 23(2), 1–12. (In Persian)
- Prabhu, V., Lovett, J. T., & Munawar, K. (2021). Role of social and non-social online media: How to properly leverage your internet presence for professional development and research. *Abdominal Radiology*, 46(12), 5513–5520. <https://doi.org/10.1007/s00261-021-03154-0>
- Rahman, M., Rabby, M. F., Kabir, M. R., et al. (2025). Associations between social media addiction, social media fatigue, fear of missing out, and sleep quality among university students in Bangladesh: A cross-sectional study. *Journal of Health, Population and Nutrition*, 44(1), 1–16. <https://doi.org/10.1186/s41043-025-00896-1>
- Salarvand, S., Albatineh, A. N., Dalvand, S., Baghban Karimi, E., & Ghanei Gheshlagh, R. (2022). Prevalence of internet addiction among Iranian university students: A systematic review and meta-analysis. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 25(4), 213–222. <https://doi.org/10.1089/cyber.2021.0120>
- Shi, L. (2025). The mediating role of social anxiety in the association between personality traits and internet addiction and its underlying neural basis. *International Journal of Psychophysiology*, 112584. <https://doi.org/10.1016/j.ijpsycho.2025.112584>

- Su, W., Han, X., Yu, H., Wu, Y., & Potenza, M. N. (2020). Do men become addicted to internet gaming and women to social media? A meta-analysis examining gender-related differences in specific internet addiction. *Computers in Human Behavior*, 113, 106480. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2020.106480>
- Tang, H., Li, Y., Dong, W., Guo, X., Wu, S., Chen, C., & Lu, G. (2024). The relationship between childhood trauma and internet addiction in adolescents: A meta-analysis. *Journal of Behavioral Addictions*, 13(1), 36–50. <https://doi.org/10.1556/2006.2024.00001>
- Theopilus, Y., Al Mahmud, A., Davis, H., & Octavia, J. R. (2024). Preventive interventions for internet addiction in young children: Systematic review. *JMIR Mental Health*, 11(1), e56896. <https://doi.org/10.2196/56896>
- Tian, Y., Ding, H., & Li, Y. (2025). Characteristic structure of the relationships among depression, maladaptive cognition, and internet addiction and its temporal evolution in university students: A network analysis. *Stress and Health*, 41(1), e70000. <https://doi.org/10.1002/smi.70000>
- Tsumura, H., & Kusunoki, K. (2025). Attentional bias for internet-related information and emotional information in internet addiction: Moderating role of sleep quality. *International Journal of Behavioral Medicine*, 1–11. <https://doi.org/10.1007/s12529-025-10363-0>
- Tunalıgil, V., & Meral, G. (2025). A preliminary study on the relationship between parental internet addiction and their children's body mass index. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 33(6), 445–461. <https://doi.org/10.17942/sted.1514049>
- Wang, W. C. (2019). Exploring the relationship among free-time management, leisure boredom, and internet addiction in undergraduates in Taiwan. *Psychological Reports*, 122(5), 1651–1665. <https://doi.org/10.1177/0033294118789034>
- Wu, J., Wu, X., Tarimo, C. S., Zhao, W., Xia, Q., Xu, X., ... & Yang, Y. (2025). Network analysis of internet addiction and depression among Chinese adolescents. *Journal of Affective Disorders*, 378, 119–127. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2025.02.052>
- Yang, X., & Li, Y. (2025). Does gender matter? An examination of different impacts of parenting style on parent-adolescents conflicts over mobile phone use between boys and girls. In *Mobile Media Use Among Children and Youth in Asia* (pp. 139–155). Springer Netherlands. https://doi.org/10.1007/978-94-024-2282-5_8
- Yankouskaya, A., Ali, R., AlShakhsi, S., Delvecchio, E., Manesis, N., Mazzeschi, C., ... & Panourgia, C. (2025). Emerging impact of parental internet addiction on adolescent internet use: A cross-cultural perspective. *New Directions for Child and Adolescent Development*, 2025(1), 4336597. <https://doi.org/10.1155/cad/4336597>
- Yao, Y., She, K., & Wang, Y. (2025). Deconstructing social contact: Short video-mediated internet addiction in the post-COVID-19 era (A research survey based on university students). *Current Psychology*, 1–17. <https://doi.org/10.1007/s12144-025-07293-1>
- Yi, Z., Wang, W., Wang, N., & Liu, Y. (2025). The relationship between empirical avoidance, anxiety, difficulty describing feelings and internet addiction among college students: A moderated mediation model. *The Journal of Genetic Psychology*, 1–17. <https://doi.org/10.1080/00221325.2025.2453705>
- Zhang, H., Zhang, D., Ji, W., & Peng, S. (2025). Risk perception of COVID-19, depressive symptoms and internet addiction among undergraduates: A longitudinal study. *Frontiers in Public Health*, 12, 1487472. <https://doi.org/10.3389/fpubh.2024.1487472>
- Zhong, G., Shu, Y., Zhou, Y., Li, H., Zhou, J., & Yang, L. (2025). The relationship between social support and smartphone addiction: The mediating role of negative emotions and self-control. *BMC Psychiatry*, 25(1), 167. <https://doi.org/10.1186/s12888-025-06615-8>